

Tarp savasties ir svetimybės

Prieškario Lietuvos inteligentija pasižymėjo aukštos kultūros patriotizmu. Jam būdingas siekimas savo tautą suvokti pasaulio kultūrų sąrašyje, pastangos suprasti, kaip pasaulio kultūros įtakos atspindi tautos gyvenimą. **Lietuvių tauta ir jos ugdymas buvo jų išskirtinio dėmesio centre.** Mūsų įžymūs filozofas S. Šalkauskis bandė lietuvių tautos istorinį likimą apibrėžti Rytų ir Vakarų santykiais ir jų įtakomis. Pagal jį, kiek lietuvių tauta sugebėjo išlaikyti pusiausvyrą tarp tų įtakų, tiek išlošė, tiek nesugebėjo – tiek pralošė. Naudodamasis tokiu metodu S. Šalkauskis buvo išskyręs tris lietuvių tautos istorinio likimo periodus. Juos ir priminsime, kai ką šių dienų požiūriu aptardami.

Pirmasis periodas - Rytų persvaros laikotarpis, kuris, anot S. Šalkauskio, prasideda nuo karaliaus Mindaugo laikų. Matome smarkų lietuvių veržimąsi į Rytus, o gal teisingiau būtų sakyti - į buvusias, bet jau susilavintas baltiškas žemes. Šiame laikotarpyje lietuvių suburtoje didžiulėje valstybėje ryškią persvarą buvo įgyjusi slaviškoji kultūra, nors politiniu požiūriu lietuviai šią milžinišką teritoriją sėkmingai kontroliavo. Apie rytietiškos (slaviškosios) kultūros persvarą mums akivaizdžiai byloja keletas reiškinių. Svarbiausi iš jų: valstybės tvarkyme vartota slavų kalba ir raštas; stačiatikių bažnyčios prasišėrimas į lietuvių pasaulėžiūros ir apgyvendintos teritorijos erdves.

Antrasis periodas, pagal S. Šalkauskį, sietinas su Vakarų kultūros persvara, prasi-

Prof. Romualdas Grigas

dedančia nuo Liublino unijos. Su šiuo laikotarpiu "įsiveržė" gerai organizuota krikščionybė – vakarietiškoji jos atmaina, nes iki tol ji jau buvo spėjusi suleisti gana gilius šaknis Vakarų ir Šiaurės Vidurio Europos šalyse. Šis procesas buvo neišvengiamas. Jį vertintume kaip reiškinį, leidusį lietuvių kultūrai suartėti su Vakarais, t.y. su tikrąja Europos kultūra. Visa tai būtų teigiamas dalykas, jeigu ne viena aplinkybė... Deja, tas procesas sutapo su polonizacijos ideologija ir lenkinimo politikos agresyvėjimu. Šis procesas traiškytė traiškė pagoniškojo (gamtameldiškojo) savitumo bruožais išsiskiriančią lietuvių natūrą, unikalią baltų – lietuvių etnokultūrą.

Taigi vertindami istoriniu požiūriu matome, kad abu laikotarpiai buvo gana "nedėkingi" lietuvių tautos savitumo, o tuo pačiu - ir valstybiškumo išsaugojimui.

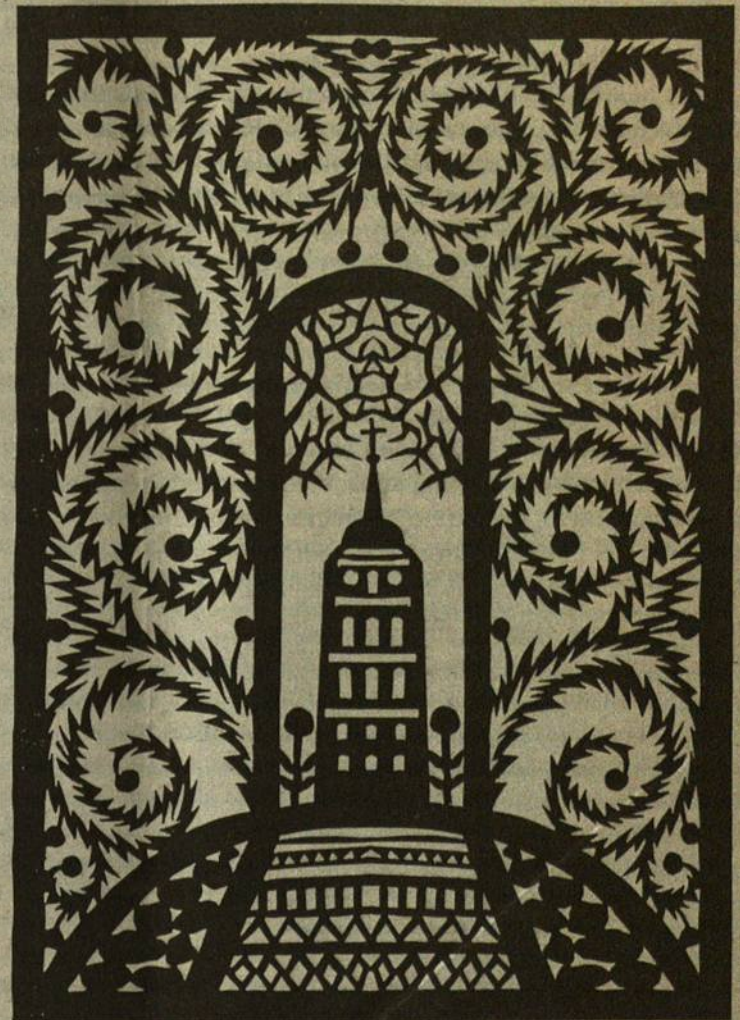
Trečiąjį periodą S. Šalkauskis sieja su XIX a. pabaigos tautiniu atgimimu, su V. Kudirkos "Varpo" "gadyne". Tas periodas apvainikuojamas tautinės valstybės įkūrimu. Matome užgimusią ir visos tautos pastangomis plėtojamą subalansuotą, civilizacijos reikalavimus atitinkančią pusiausvyrą tarp savasties ir svetimybės. Deja, tai tęsėsi labai trumpai.

Šį pasižvalgymą po daugeliui skaitytojų žinomą praeitį padarėme sąmoningai. Po šio žingsnio galima lengviau panagrinėti, kokioje padėtyje šiandien yra atsidūrusi lietuvių tauta ir kokią likimą jai galėtume numatyti. Peršokime sovietinį laikotarpį, kuriame aiškiausiai dominavo despo-

tiškoji Rytų kultūros atmaina, ir sutelkime atidesnį žvilgsnį į dabartį.

Viena iš mūsų – lietuvių, gyvenančių savo Tėvynėje, bėdų yra tautos mentalitetas – dėl istorinių aplinkybių susiklostęs mums dabar būdingas galvosenos, suvokimo ir sprendimų priėmimo bei jų įgyvendinimo būdas. Ar galima tą mentalitetą glaustai ir aiškiai nusakyti? Šiuo atveju pasiremsiu emigracijoje mirusio žymaus rusų filosofo N. Berdiajevo mintimi. "Vakarų kultūros žmonės kiekvieną problemą aiškina, visų pirma, per jos atsispindėjimą kultūroje ir istorijoje, t.y. kaip antrinę, - dėsto šis filosofas. - O rusai galvoja kitaip. [...] Rusai į problemą žiūri, atmesdami atsispindėjimą kultūroje". Taigi N. Berdiajevas nurodo, kad rusiškasis mentalitetas savo sprendimų nesieja su jų įtaka kultūrai, žmonių elgsenai.

Perskaite šį pavyzdį, kai kurie skaitytojai pasakys: "Tai – ne apie mus, o apie rusus." O vis dėlto? Pateiksiu tik vieną pavyzdį iš mūsų, lietuvių gyvenimo dabartinėje Lietuvoje, nors ir žinau, kad tas pavyzdys sukels kai kurių skaitytojų nepasitenkinimą. 1990 metais atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, iškart buvo imtasi žygių likviduoti stambius valstybinius ūkius, kurių dalis jau buvo įgyję lietuviškosios kultūros bruožų. Po Kovo 11-osios imta orientotis tik į tai, kas buvo Lietuvoje iki bolševikų įsiveržimo. Ir štai vietoje panaikintų stambių ūkių, aprūpintų gana neblogo technika bei moderniomis ūkininkavimo technologijomis, atsirado šimtai tūkstančių vadinamųjų

"Lietuvių namų" vidurinės mokyklos mokytojos metodinės Živilijos Šimelevičienės popieriaus karpinys.

"sklypininkų" ir dešimtys tūkstančių mažųjų. Sklypininkai atsirado, kai valstybė "davė" kaimo gyvūnams žmonėms, bet iki karo toje vietoje neturėjusiems savo ūkio, po 2-3 ha žemės. Mažųjų sluoksnius susidarė, atsiėmus savo tėvų arba senelių turėtus ūkius ir juos pasidalinus tarp daugybės įpėdinių. Dauguma šių naujų ūkininkų valdo po 6-7 ha. Tiek mažieji, tiek ir sklypininkai yra pasmerkti dalinei bedarbystei, skurdžiam, nenašiam ūkininkavimui ir ... alkoholiui.

Toks gyvenimas duoda blogą užkratą jaunajai kartai. Užgėso kaimo kultūros namai, buitinio aptarnavimo įstaigos, toliau gėsta kaimo mokyklos... Pajėgiųjų – stambių ūkininkų dalis yra labai negausi. Dėl nepalankių ūkininkavimo Lietuvoje sąlygų, jų eilės pastaraisiais metais negausėja. Tuo tarpu praktiškai Vakarų Vokietija, "prisijungusi" savo Rytų žemes ir pertvarkiusi valdymą, paliko ne visus buvusius "socialistinius" ūkius, nes tik stambus, specializuotas ir koncentruotas ūkis yra perspektyvus ir gali aprūpinti gyventojus produkcija ir darbo vietomis.

Prie to pavyzdžio ilgiau apsistoju, norėdamas parodyti dabartinį mūsų mentalitetą. Juk valdžios sprendimai dažniausiai priimami, nesusimąstant apie šalutinius padarinius. Taigi elgiamės ne taip, kaip vakariečiai, kurie kiekvieną žingsnį apmąsto.

Žvelgiant iš vakariečių pozicijų, šiandien mes turime iškreiptą mąstyseną ir plačiai atsivėrusią Vakarų kultūros įtaką. Toks junginys (bent kol kas) Lietuvai ir lietuvių tautai nežada nei tautinės darnos, nei pastovesnės socialinės tvarkos, nei saviteno valstybės veido, su kuriuo oriau galėtume įsiterpti į labiau civilizuotą Europos tautų bendriją.

Mes puikiai suvokiame, kad pasaulyje, o ypač Europoje vyksta tautinių kultūrų jungimosi procesas. Nebegalioja ir tradicinis, prieškarinis tautinio patriotizmo supratimas. Noromis ar nenoromis vis labiau įsitvirtina "pasaulio piliečio" savimonė. Tačiau tebegalioja (ir galios ateityje) kultūrų įvairovės dėsnių, teikiantis didesnę gyvybingumą ne tik atskiriems socialiniams junginiams, tame tarpe ir tautinėms bendrijoms, bet ir apskritai – pasaulio civilizacijai, jos egzistavimo prasmei.

Tačiau tokie dalykai, kaip tautos likimas, dabartiniams mūsų politikams dar nedaug terūpi. Jie dar yra labai užsiėmę tarpusavio santykių aiškinimusi, neabejotinai aktualių ekonominių problemų sprendimu ir ... "ėjimu" į Europos Sąjungą. Tebepopuliari nuo sovietmečio priglusi ir "naujųjų internacionalistų" palaikoma pažiūra apie tautiškai neutralią visuomenę. Tautos sąvoka jiems tebedvelkia provincialumu. Daugelis iš jų tebeserga "provinciالية", sovietmečiu vadinto "jaunesniuoju broliu" liga.

Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjime. Iš kairės: G. Kudukienė, Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, kongresmenas, "Baltic Caucus" kopirm. D. Kucinich, LR Gen. Garbės konsulė I. Bublienė, ALT skyriaus pirm A. Pautienis. V. Stankaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **TRUMPAS POILSIS.** Iš atostogų Meksikoje į Lietuvą grįžo Prezidentas Valdas Adamkus su žmona. Ketinės tolimoje šalyje ilsėtis dvi savaites, dėl netikėtai sutrumpėjusių atostogų V. Adamkus Meksikoje praleido tik tris su puse dienas. Šių atostogų metu Lietuvos Prezidentui neteko bendrauti nei su valdžios, nei su spaudos atstovais.

• **SUSIRŪPINIMAS.** Prezidentas Valdas Adamkus susirūpinęs faktais apie galimą valstybės lėšų išieškojimą, eksportuojant elektros energiją į Baltarusiją bei dėl korupcijos, įgyvendinant energijos tiekimo į Vakarų tilto statybos projektą. "Šiuos faktus turi ištirti teisėsaugos institucijos ir pateikti nedviprasmiškus atsakymus į iškeltus klausimus", - trečiadienį po V. Adamkaus susitikimo su generaliniu prokuroru Kaziu Pėdnyčia sakė Prezidento atstovė Violeta Gaižauskaitė.

• **NULIS.** "Jei NATO viršūnių susitikime Vašingtone būtų tik pakartota formulė, kad Šiaurės Atlanto sąjungos durys atviros, tai būtų lygu nuliui arba dar mažiau", - sakė Vytautas Landsbergis. Nerimą kelia Vakarų spaudoje pasirodantys signalai, kad susitikime Vašingtone nebus pateikta naujų formulų dėl NATO plėtros. V. Landsbergio nuomone, jei Vašingtone nebūtų žengtas naujas žingsnis, tai reikštų Rusijos diplomatijos pergalę ir būtų paskatinimas jai didinti spaudimą. Parlamento vadovas priminė JAV politikoje vartotą terminą "pirmiausia Rusija", kurio prasmė - žiūrėti, ką pasakys Rusija. Tokio termino pasekėjų atsirado ir Europoje.

• **PUOTA.** "Aukšti Rusijos pareigūnai puotavo su žinomais Lietuvos nusikaltėliais", pranešė "Respublika". Ištaiginausiame Palangos restorane "Simris", švenčiant vieno iš uostamiesčio bendrovės vadovo gimtadienį, pareigūnai sulaukė, o teismas leido mėnesiui suimti Klaipėdos nusikalstamos gaujos vadeivą Sigitą Gaidjurgį. Kartu su nusikaltėliais puotoje dalyvavo aukšti Kaliningrado srities muitinės bei Sovietų federalinės saugumo tarnybos pareigūnai. Besilinksminančius saugojo ginkluoti sargybiniai. Policija mano, kad gimtadienio šventimas - tik pretekstas, o iš tiesų susirinkta pasitarti.

• **SKURDAS.** Už vadinamosios "skurdo ribos" gyvena kas šeštas Lietuvos gyventojas. Kas ketvirtas lietuvis save laiko vargšu. Ši statistika buvo paskelbta per seminarą "Skurdas ir socialinė politika". Nors Lietuva dar 1995 metais prisijungė prie Kopenhagos deklaracijos ir įsipareigojo skurdą sumažinti per kuo trumpesnę laiką, tačiau tik po ketverių metų ėmėsi konkrečių veiksmų. Šiemet Prezidentas V. Adamkus sudarė Kopenhagos deklaracijos įgyvendinimo socialinį komitetą.

• **SIGNATARAI – NEREIKALINGI.** Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Vilniaus šv. Jokūbo ligoninės gydytojas, prof. Egidijus Klumbys "Respublikoje" svarsto: "Buvau užsienio reikalų ministro pavaduotojas, pusantrų metų buvau Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas, aktyviai prisidėjau, steigiant pirmąją ambasadą Briuselyje, turiu didelę patirtį. Tačiau dabartinis užsienio reikalų ministras A. Saudargas ambasaduriumi skiria žmogų, kuris tuo metu, kai mes kūrėme Sąjungą, buvo aktyvus komjaunimo veikėjas. Kas vyksta Lietuvoje? Kodėl tie, kurie atkūrė Lietuvą, tapo nebereikalingi?"

• **SVEČIAS.** Algirdas Brazauskas vasario 17 d. Vilniaus A. Vienuolio vidurinei mokyklai padovanojo fotoalbumą ir filmą apie Prezidento kadenciją vaizdo įrašą. Paminėti Vasario 16-ąją A. Brazauską į mokyklą pakvietė jos vadovai.

• **ŠIURPIOS METINĖS.** "Praėjusių metų vasario 15 d. čia skardėjo balsai, lojo šunys, tvarte šieną atrajojo gyvuliai, iš kaminų rūko dūmai. Prieš metus čia gyveno žmonės. Su savo džiaugsmiais ir rūpesčiais. Šiandien šešių sodybų Draučių kaimas Širvintų rajone skendi pusnyse ir tyloje. Lygiai prieš metus Lietuvą sukrėtė žinia, kad šio kaimo gyventojas, 58 metų ūkininkas Leonardas Zavistanovičius mirtinai peršovė devynis žmones - savo kaimynus ir artimuosius", - prisimena "Lietuvos rytas" rašinyje "Prieš metus iššaudytame Draučių kaime gyvena tik žudiko motina".

• **CENTRAS SEINUOSE.** Vasario 14 d. Seinuose iškilmingai atidarytas Lietuvių kultūros centras. Pastate veiks Lietuvos konsulas Seinuose, leidykla "Aušra", Lenkijos lietuvių organizacijos, bus viešbutis, valgykla, parduotuvė, koncertų salė, repeticijų kambariai. Centrą per ketverius metus pastatė Marijampolės akcinė bendrovė "Statybos ritmas". Statybą finansavo Lietuvos Vyriausybė, paskyrusi 9,5 mln. litų.

• **NEŠĖKMĖ.** "Cleveland Cavaliers" krepšinio komandos vidurio puolėjui Žydrūnui Ilgauskui likusią NBA sezono dalį teks praleisti šalia aikštės. Vasario 17 d. jam nustatytas kairės kojos pėdos kaulų skilimas. Gydytojų nuomone, reikės maždaug trijų su puse mėnesių, kol jis vėl galės žaisti. Sutrumpėjęs NBA sezonas prasidėjo vasario pradžioje, o baigsis birželyje. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Vasario 12 d. JAV sostinėje baigėsi "istorinis" Kongreso bandymas pašalinti iš pareigų populiarų, du kartus išrinktą valstybės prezidentą Bill Clinton. Kaip žinoma, Atstovų Rūmai prezidentą apkaltino dviem straipsniais. Pirmajame kaltinime buvo tvirtinama, kad prezidentas pernai rugpjūčio 17 d. nepriklausomo prokuroro Kenneth Starr sudarytai "grand jury" davė melagingus, netgi klaidinančius parodymus, nors buvo prisiekęs sakyti tik tiesą. Antrajame kaltinime buvo sakoma, kad prezidentas neva trukdė nustatyti tiesą dėl nusikraustos ir ižeistos moters Paula Jones byloje.

Pirmąjį kaltinimą prezidentui Senatas atmetė 45-55 balsų skirtumu. Net 10 respublikonų senatorių balsavo kartu su demokratais. Antrasis kaltinimas taip pat nesurinko dviejų trečdalių Senato narių balsų. Dar daugiau: balsuojant kaltintojai negavo net paprastos daugumos. Net 50 senatorių pareiškė, kad prezidentas – nekaltas. Senate yra 100 senatorių, iš kurių 55 priklauso respublikonų, o 45 – demokratų partijai. Ir šiame balsavime penki respublikonai prisidėjo prie demokratų.

Balsavimui vadovavęs Aukščiausiojo teismo pirmininkas teis. Rehnquist paskelbė, kad Senato dalyvavimas apkaltos procese yra užbaigtas. 42-asis JAV prezidentas William Jefferson Clinton pripažintas nekaltu ir išteisintas nuo jam pateiktų kaltinimų. Senatas privalo įstatymų nustatyta tvarka apie šį sprendimą pranešti valstybės sekretorei Madeleine Albright.

Byla, iškelta prezidentui dėl jo santykių su Baltųjų Rūmų stažuotoja Monica Lewinsky, prasidėjo prieš 387 dienas. Šis klausimas sukėlė didelį žinių tarnybų susidomėjimą. Tačiau ilgas jo nagrinėjimas Atstovų Rūmuose ir Senate, specialios televizijos programos ir svarstybos įvairiausiose institucijose bei sambūriuose daugeliui amerikiečių nusibodo iki gyvo kaulo. Daug kas visą šį apkaltos procesą vadino "cirku" arba "spektakliu".

Dabar jau kalbama, kad specialusis prokuroras K.

PREZIDENTO APKALTA SUŽLUGO

Starr peržengė kai kurias jam nustatytas ribas. Jis naudojosi apmokamais patarėjais. Aiškintis Konstitucijos klausimus jam padėjo Illinois universiteto teisės profesorius Ronald Rotunda ir Notre Dame universiteto prof. William Kelley. Tačiau paprastiems amerikiečiams gana svarbus klausimas buvo, kiek visa tai kainuoja. Jie šį tyrimą vadina pinigų švaistymu. Vien už M. Lewinsky bylos dalį nepriklausomo prokuroro įstaigai buvo skirta 4,4 milijonų dolerių. Visas medžiagos rinkimas prezidento apkaltos procesui kainavo apie 40 milijonų. Jury liudininkais buvo 67 žmonės. Komisijos prirašytų parodymų buvo net 54,000 lapų. Visas šias išlaidas tenka padengti mokesčių mokėtojams. Beje, teiginį apie išleistus pinigus ir sugaišintą laiką vis pabrėždavo tiek prezidentas, tiek ir jo advokatai. Pastarieji įrodinėjo, kad intymūs nevedybiniai santykiai nėra tokio sunkumo nusikaltimas, už kurį reikėtų pašalinti valstybės prezidentą.

Daug kalbų sukėlė iš Baltųjų Rūmų pasklidęs gandas, kad prezidentas B. Clinton esąs labai supykęs ant senatorių ir kongresmenų, siekusių jo pašalinimo. Girdi, jis padarys viską, ką tik gali, kad tie asmenys daugiau į Kongresą nebepatektų.

Pats prezidentas, išgirdęs apie jį išteisinantį Senato sprendimą, Baltųjų Rūmų sodyboje viešai pareiškė, kad jis dar kartą nori pasakyti Amerikos žmonėms, jog giliai apgailestauja dėl savo žodžių ir veiksmų, dėl kurių pradėjo šis užsitęsęs procesas. Dėl šio tyrimo didelė našta buvo uždėta Kongresui ir Amerikos žmonėms. Jis jaučiasi pažemintas, tačiau yra labai dėkingas už visą paramą ir maldas, kurių jis sulaukė iš Amerikos žmonių per praėjusius metus. Dabar jis prašo visų amerikiečių susitelkti ir tiki, kad tiek čia, Vašingtone, tiek ir visoje šalyje kartu starysime savo ateitį. Prezidentas pareiškė, kad šis laikas galėtų ir turėtų būti susitaikymo ir Amerikos atsinaujinimo metas.

Los Angeles mieste įvyko Amerikos teisininkų draugijos (American Bar Association) delegatų suvažiavimas. Čia iškilo klausimas, ar iš viso reikalingi tie specialūs, nepriklausomi prokurorai, kurie, kaip vienas kalbėtojas pasakė, pasidaro "žmonių medžiotojais". Delegatams balsuojant, tik 49 pasisakė už tai, kad specialius kaltintojus

reikėtų palikti, o 384 balsavo, kad tie prokurorai yra nereikalinga "seniena", kurią reikia panaikinti.

Galimas dalykas, kad prezidento meilės žaidimai su Monica Lewinsky dar kurį laiką nebus užmiršti. Dar bus pokalbių televizijoje, bus knygų. Kas nors gal net sukurs filmuką. Niekas nesuskaičiavo, kiek kartų didžiosios televizijos stotys rodė, kaip prezidentas minioje apkabina ir pabučiuoja tą merginą.

Stebėtojai tvirtina, kad abiejų Kongreso rūmų narių tyčia vilkino visą šį procesą, nes jiems labai patiko daugybę kartų pasirodyti visų televizijos stočių programose, nieko už tuos pasirodymus nemokant. Juk artėja nauji rinkimai.

Idomu, kad tuomet, kai Senate nepavyko surinkti pakankamai balsų, pripažįstančių prezidentą kaltu, buvo atsisakyta ir pačių demokratų suredaguoto papeikimo prezidentui. Kalifornijos valstijos senatorė demokratė Dianne Feinstein kartu su senatoriumi Robert Bennett, respublikonu iš Utah valstijos, suredavo trijų puslapių dydžio pareiškimą, kuriame prezidentas išpėjamas daugiau taip nesielgti. Tačiau patys Senato daugumos vadovai pamatė, kad pareiškimas nebus patvirtintas, nes ir jo paskelbimui reiktų dviejų trečdalių Senato balsų. Todėl to "papeikimo" atsisakyta.

Komentatoriai pripažįsta, kad prezidentas, kelis kartus atsiprašęs visos tautos, prisiskaitęs ir prisiklausęs įvairiausių kaltinimų, sunkiai pergyveno pastaruosius mėnesius. Ne vienas pastebėjo naujas raukšles jo veide, daugiau žilų plaukų. Anot NBC televizijos komentatorių, pašalinimas iš prezidentūros tokiu politikui, kaip prezidentas B. Clinton, būtų buvusi lyg mirties bausmė.

Keliais sakiniiais

• Prancūzijoje, senoje pilyje netoli Paryžiaus vyko Vakarų sąjungininkų derybos su Serbijos ir Kosovo provincijos albanų delegacijomis. Albanų delegacijoje buvo dvi nuomonės. Vieni sutiktų toliau gyventi Serbijos valstybėje, jei gautų gana plačią autonomiją, kuri apimtų ne tik švietimą ir kultūrą, bet leistų turėti savo miliciją ir savarankišką, demokratiškai išrinktą administraciją. Po trijų metų albanai ir serbai toliau (Nukelta į 3 p.)

Redakcijos skiltis

Kuo pasitikėti?

Mano pašnekovas — jaunas, apsiskaitęs vyras, gyvenantis Lietuvoje ir įdėmiai nagrinėjantis, kas vyksta jos vidaus ir užsienio politikoje bei kasdienybėje.

Žinios, ateinančios iš Lietuvos, kelia vis didesnę nerimą. Kas šiandien turi tikrą valdžią Lietuvoje? Kokią valdžią dar turi išrinktieji? Kas su kuo ta valdžia dalinasi? Tikriausia Vasario 16-osios proga apie tai klausia daugelis čia esančių, bet širdimi susijusių su Tėvyne. Kokia išeitis? Kaip atkurti tai, kas svarbiausia — gamybinį ūkį? Gyventi tik iš to, kas įvežama arba pravežama, ilgai neįmanoma. Lygiai taip pat negalima tikėtis, kad Lietuvos gamybą išgelbės tik svetimos investicijos, turizmas ar kiti panašios vertės "sumanymai".

Aš manau, kad galėjo būti dar blogiau. Na, kad ir su prezidento rinkimais — juk su ana grupe visi nešvarūs pinigai ir mafija būtų dar labiau klestėję. Man atrodo, kad šitie, palyginus su LDDP, mažiau vagia. Aišku, tai juokingai skamba, bet esam tokie, kokie esam. Aš ir mano tėvai esam V. Landsbergio šalininkai, nors matom ir jo bjaurų būdą, kuris jam kenkia politikoje. Bet ir V. Adamkaus aplinka labai neramina. Jam, matyt, didelę įtaką daro vadinamieji centristai, nors sakėsi esąs visų prezidentas.

V. Adamkus kartais būna "aklo kačiuko" padėtyje. Taip atsitiko, pavyzdžiui, kai jis sraigtasparniu buvo paskraidintas virš miškingiausių Lietuvos rajonų ir po to pasidžiaugė "gera" Lietuvos miškų būkle. O tikrovė tokia, kad Lietuvos miškai buvo iškirsti ir pusvelčiui išvežti į užsienį jau "prie laisvos Lietuvos". Gamtosaugininkai tada juokavo, kad iš sraigtasparnio ir Žalieji ežerai žali atrodo.

Tačiau apie daugelį kitų prezidento sprendimų sunku spręsti, nes trūksta informacijos. Patinka jo aktyvi pozici-

ja. Su Brazausku nėra ko ir lyginti.

Atrodo, kad ypač dėl Rusijos krizės mūsų valdžia ėmėsi ginti savo rinką. Aišku, kaip visada, nemokėsiškai, nevykusiai. Iškėlė degalų kainas, apribojo įvežimą iki juokingų normų. Žinoma, daugeliui valdžioje esančių sava kišenė svarbiau, nei gamybos vystymas. Ne vienoje vietoje bandoma naikinti mokyklas, o pastatus tikimasi "prichvatuoti" ir pasipelninti.

Atvirai sakant, čia esantiems nelengva suvokti, kuri žinia iš buv. "Kam jaunimui tiesa" (anot prof. V. Samonio) arba "Respublikos" puslapių yra "sukurpta", o kuri teisinga, bet su neteisingais komentarais. Kiek tuose pranešimuose yra demagogijos, noro kažką nuversti, kartais net nesusimąstant, kad to nuvertimo metu gali atsirasti visai nelauktų pasekmių?

Nemanykite, kad mums visada lengva suprasti, kas darosi. Dažnai spauda, siekdama "savų" tikslų, užpuola kokį asmenį. Rasti tiesą laikraščių puslapiuose kartais net neįmanoma. Teisingai pastebėjote, kad minėtuose leidiniuose dažniausia būtent taip informacija ir būna pateikta. Šiek tiek objektyviau rašo "Lietuvos aidas". Per Lietuvos radiją Arūno Eigirdo, o "Laisvosios Europos" — Kęstučio Girmiaus būna gana neblogi komentarai.

Jau seniai žinojau, kad "Lietuvos ryto" redaktorius su premjeru draugauja. Už tai premjeras vis būdavo keliamas į padanges, o V. Landsbergis kone kiekviename numeryje juodinamas, kol iškilo Vainausko ir Vagnoriaus poilsio namų Šri Lankoje faktas. Būtu matę, kaip apgailėtina atrodė Vainauskienė per LTV, neigdama artimus santykius su premjero šeima."

Žinių tarnybos kasdien pažeria gausybę faktų. Kurie iš jų svarbiausi, atskleidžiantys valstybės raidos kryptį, o kurie — antraeilės drumzlės, rodančios grupuočių siekius?

Juozas Žygas

Prokuroro Gintauto Seireikos nužudymas Panevėžyje sudrebino ne tik Panevėžį ar Vilnių. Tų šūvių aidas nuskaubė po visą Europą. Lietuvos teisėsaugos sluoksniai lyg iš miego pabudo ir pirmomis dienomis, kaip atrodė, labai energingai ėmėsi tą reikalą tvarkyti. Valdžia paskyrė 100,000 litų tam, kuris suteiks žinių, padedančių atskleisti šį nusikaltimą ir su laikyti nusikaltėlius. Bet nusikaltėlių pagrindis yra geriau finansiškai apsirūpinęs, geriau organizuotas ir geriau ginkluotas už vadinamąsias "teisėsaugos" institucijas. Be to, kas svarbiausia, kad ir labiau patikimas.

Tas didelis triukšmas šiandien primena akmens metimą į tvenkinį. Iš pradžių — garsus pliaukštelėjimas, po to vandens ratilai į krantus atsimuša. Ir vėl — viskas ramu. Palaipsniui ir spaudos dėmesys blėsta. Panašu, kad bus, kaip tautos patarlėje: "Šoko kaip erelis, o nutūpė, kaip višta". Dar pridėčiau: "kaip šlapia višta".

Visame pasaulyje yra žinoma (aišku, išskyrus Lietuvą), kad organizuotas nusikaltamumas — mafija — veikia valdžios šešėlyje ir su jos žinia. Yra vieša paslaptis, kad mafija suklestėjo LDDP val-

KAS PAAIŠKĖJO PROKURORO NUŽUDYMO BYLOJE?

dymo laikais. Tad nuo tų ištaikų ieškojimo ir reikia pradėti. Lietuvoje yra prikepta tiek daug ministerijų, visokių "žinybų", "komisijų" ir "komitetų", tačiau nėra slaptosios policijos, kurios agentai įeitų į tas nusikalstamas grupuotes ir į viešumą išskeltų jų vadivą bei globėjus. Tik, žinoma, dabartinėje Lietuvoje, norint tokią policiją įsteigti, gal prireiktų net svarstybų Seime. Tad iš anksto aišku, kad iš to nieko neišeitų. O Amerikoje slaptoji policija gana sėkmingai veikia.

Po prokuroro nušovimo Panevėžyje, Lietuvos spauda Panevėžį pavadino lietuviškąja Čikaga. Aš kaip buvęs Čikagos, o dabar jos priemiesčio gyventojas, prieš tokį palyginimą protestuoju! Lietuvos spaudoje rašantieji turėtų žinoti, kad Čikagoje ir jos priemiesčiuose yra daugiau gyventojų, negu dviejose Lietuvoje.

Esu daug sykių pastebėjęs, kad savo netvarką dažnai norima pridengti pasiteisinimu, kad "ir kitur pasaulyje visko pasitaiko". Pasaulyje, žinoma, visko yra. Bet Čikagoje normaliam pareigūnui (nes "valdininkų" ir "komisarų" nėra) kyšio nepavyks įduoti. Taip pat neteko girdėti ar skaityti, kad būtų užpultas, apvogtas ir sužeistas Čikagoje dirbantis ar gyvenantis konsulas, ar kad būtų pavogtas jo automobilis. O Panevėžyje ir kitur Lietuvoje tokie įvykiai yra gana dažni. Čikagoje sprogdinimai ar automo-

bilių padegimai taip pat yra labai didelė retenybė. Taigi, Čikagoje tikrai taip nėra, kaip Lietuvoje norima galvoti. O, be to, tiek Čikagoje, tiek ir kituose Amerikos didmiesčiuose didžioji dalis nusikaltimų įvyksta juodųjų ir meksikiečių gyvenamuose rajonuose. 40-ties procentų teritorijoje įvyksta apie 80% nusikaltimų. Lietuvoje rasinės problemos, berods, neturėtų būti.

Ką parodė tie Panevėžio įvykiai? Jie dar kartą patvirtino, kad tiek Panevėžyje, tiek ir kitur nusikaltėliai gali nebaudžiamai veikti. Ir tol jie veiks, kol tam tikri valdžios sluoksniai su jais bendraus. Reikia iš pagrindų išvalyti visas teisėsaugos pakopas. Norint tai pasiekti, nedelsiant turi būti pakeisti įstatymai. Tada už nusikaltimus atleistų pareigūnų teismas negalėtų sugrąžinti į turėtas pareigas. Pirmiausia reikia išvalyti teismus, o paskui policiją. Dabartinėje padėtyje valdžia gali siūlyti ir milijoną litų už informaciją, bet jos vis tiek negaus! Juk žmonės aiškiai žino: jeigu jie praneš policijai, tai pirmiau gaus kulka į pakaušį, o ne milijoną litų.

Kriminalistų įsigalėjimas rodo visišką valdžios bejėgiškumą ir bendravimą nusikaltėlių veikloje. Tie, kurie buvo išrinkti už jų skelbtą "kovą su nusikaltimais" šūkį, dabar su tuo pačiu šūkiu bus iš valdžios balno išmesti!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

mui priešinosi keli Kongreso komitetai, bijodami naujų išlaidų ir pavojų jaunų kareivių gyvybei.

• Maskvos milicija suėmė 19 jaunų rusų, kurie gatvėse dalino praeiviams savo propagandinius lapelius. Suimtieji priklauso juodas uniformas nešiojančiai rusiškų nacių grupei, kuriai vadovauja Aleksandras Barkašovas. Jis taip pat yra šovinistiškai nusiteikęs Rusų tautinės vienybės partijos vadovas. Kai kas teigia, kad šios grupės nemėgsta miesto meras J. Lužkovas.

• Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas, atšventęs savo 68 gimtadienį, buvo sugrįžęs iš poilsio namų į Kremlių. Jis pakeitė kai kuriuos savo štabo narius. Atleisti keturi patarėjai.

• Sausio 12 d. Rusijos Dūmos komisija paskelbė,

kad prezidentą reikėtų pašalinti iš pareigų. Jis padėjęs sugriauti Sovietų Sąjungą, 1993 metais panaudojęs karinę jėgą prieš "patriotus", išvėlęs į karą su čečėnais, susilpninęs Rusijos kariuomenę. Įrodinėjama, kad prezidento veiksmai taip sumažino Rusijos ekonominę pajėgumą, kad net žmonių amžius sutrumpėjo. Tai esąs rusų tautos genocidas. Minėtos komisijos narių daugumą sudaro komunistai.

• Azerbaidžiano užsienio reikalų ministras Vafa Galuzade pareiškė, kad Rusija siunčia dideles ginklų siuntas į kaimyninę Armeniją. Tai sudaro didelę grėsmę jo šaliai. Ministras paskelbė, kad prezidentas Heidaras Alijevas netrukus važiuos į Vašingtoną prašyti, kad Amerikos vyriausybė sutiktų įsteigti savo karinę bazę Azerbaidžiane.

Lietuvos gyvenimo atspindžiai laiškuose

Ilgą iešmą bedrožiant, šuo kepsnį nuneš. Beveik taip ir man atsitiko. Rinkau kalėdinius laiškus ir planavau pasiųsti "Dirvai", kad parodyčiau, koks šiandien gyvenimas Lietuvoje, bet Vladas Vijeikis buvo greitesnis. Mano siunčiami laišukai, kuriuos esu gavęs iš trijų našlių ir studento, tik paryškina dabartinio Lietuvos gyvenimo mozaiką.

Pirmoji našlė, buvusi kolūkietė iki pat išėjimo į pensiją, dabar gyvena vieno kambario ir virtuvės bute vidutinio dydžio mieste. Ji rašo:

"Mes nieko gero nematome. Kyla kainos už patalynę, jau ne visi išsimoka ir praranda butus. Pensijos pas mus mažos, darbų taip pat vis mažiau. Ir už darbus mažai moka. Kartais moka tik po kelių mėnesių. Valdžia lyginasi su užsieniu, o nepagalvoja, kad kiti jau ir valgyti neturi už ką nusipirkti. Valdininkai ima tūkstaničius, visko pilni, likę vadovauti nuo anų laikų. Tai jie ir sako žmonėms, kad norėtų laisvos Lietuvos, tai ir turėkit. Iš nevilties prasidėjo savijudybės. Praeitą savaitę Alytaus ir Lazdijų rajonuose 8 vyrai pasikorė, o šiaip kas savaitę, tai du, tai vienas. Ne tik mieste, bet ir kaime nėra darbo. Sugriovė bendroves, o kur susikūrė naujos bendrovės, tai dideliais mokesčiais apkrauna, todėl jos krinka, neatsilaiko. Girdim, kad padeda ir užsienis, "labdarę" prisiunčia, bet paprastai žmogus nieko nemato.

Ir mūsų kaimo gal kieno vaikai sugrįžtų, bet nėra namų, nėra kaip pradėti. Viešą kaimo 23 sodybos nukeltos (sunaikintos), baisu pažiūrėti, žolės sulig žmogaus ūgiu, galybė krūmų. Aukštakalnių kaimo 18 sodybų nukelta. Ir ten – tuštuma. Mūs kaimo tai Jančienės dukra lopinėli žemės išdirbus. Gal išdirbtų ir daugiau, bet nėra kuo dirbti. Ir Jokūbo Liudo sūnaus lopi-

Jonas Kardokas

nėlis išdirbtas. Tai ir viskas.

Nuo Naujųjų Metų pagrango degalai, tai dar labiau apsunkina gyvenimą. Aš susirūpinusi, kad vaikai neliktų be darbo. Po karo ėjo ubagai po kaimus. O dabar ir mieste ateina ir vaikai, ir suaugę".

Laiškas baigiamas nusi-skundimais dėl silpnėjančios sveikatos ir linkėjimais geresnių metų.

Kitos našlės laiškas – iš kaimo:

"Negaliu ir nesugebu padėkoti už tokias dovanas, kurias gavau iš jūsų. Neturėjom ir neturim tokių savų. Dar ir dabar jaučiu: ką pirmiau atsiuntėt – prisipirkau malkų ir dar šią žiemą turėsiu. O dabar ir vėl tokie dideli pinigai – nusipirksiu malkų ir ramiai gyvensiu 3 metus".

Moteriškė skundžiasi negalavimais:

"Pirmiau buvau labai stipri, bet gegužės pradžioj susirgau ir paguldė į lovą visam mėnesiui. Ir dabar kai užėina, negaliu atlaikyti, per sanarius veria kaip peiliais. Gydytojas sakė, kad bus ilgas gydymas, nes jau toks amžius. Iš karto visai negalėjau pavaikšioti, o dabar dažnai reikia lazdelės. Viena valandą geriau, kitą – net akyse tamsu nuo skausmo. Geriu vaistus, bet vieną gydau, o kitą gadinu. Su ta širdimi nuo to laiko kai užsimušė Kostas (sūnus žuvo autoavarijoje 1984 m.) tai mudu abu pribaigė. Vyras jau ilsisi amžinai (mirė 1994 m.) o man likus – kankynė. Aš jam pavydžiu, – būtų geriau, kad ir aš ten gulėčiau.

Dabar atėjo tokia mada – tik gerti ir vogti. Tik žiūrėk, tai vieno daikto nėra, tai kito. Kai nėra suaugusio vyro prie namų, tai taip ir naudojasi".

Toliau ji rašo apie vaikų šeimas ir vaikaličius.

Trečias kalėdinis laiškas

iš našlės, kurios sūnus mokosi universitete, o dukra – gimnazijoje:

"Labai daug dirbau paskutiniu metu, nes nuo Kalėdų varo nemokamų atostogų. Tai norėjosi daugiau užsidirbti. Šventes ruošiamės praleisti namuose vieni. Sauliui – egzaminų sesija, tai įtemptai mokosi. Iki vasario jam – sunkus metas. Nori geras balais išlaikyti, kad nereikėtų už mokslą mokėti. Ingutė labai nori įstoti mokytis į "universitetinę" gimnaziją (tokia gimnazija – viena Lietuvoje). Į ją priimami 40 geriausių Lietuvos vaikų. Iki pavasario bus 5 konkursai. Kiekviename reikia laikyti po du egzaminus. Gruodžio 12 d. laikė matematikos ir anglų kalbos. Rezultatus sužinosime vėliau. Sekantis ratas bus sausio 6 d. Kokie bus egzaminai, sužinos tik vietoje. O birželio mėnesį turės per vieną dieną laikyti: lietuvių k., anglų k., matematikos ir gamtos mokslų egzaminus. Tada galutinai išaiškės laimingieji. Kurie baigs šią gimnaziją, nereikės laikyti stojamųjų egzaminų į aukštąsias mokyklas. Per daug nesijaudiname, bet ir save išbandyti įdomu.

Turime savo giminėje narkomaną. Sugriovė savo šeimos gyvenimą. Dar kantrybės turi jo močiutė. Dirbti tingi, o narkotikai kainuoja. Tai dabar pradėjo juos pardavinėti. Jeigu sugaus, tai laukia kalėjimas. Aš labai bijau, kad toks niekšas nepražudytų mano vaikų. Juk daug atvejų, kai per prievartą suleidžia narkotikus. Savo jaunystėje apie narkotikus net nežinojome, kad tokie yra. Žinoma, prie sovietų alkoholizmas klestėjo. Dabar mažėja, bet plinta narkomanija. Taip sukurtas pasaulis, kad žmogus ramiai gyventi negali.

Jūs esate tikrai šaunūs, dar vis pasireiškiate visuomeniniame gyvenime. Gal

Saulius iš jūsų paveldėjo tą energiją ir atsidavimą savo tautai. Skaitėme jūsų straipsnelius. Buvo perspausdinta "Tautininkų žiniose" iš "Dirvos".

Dabar ištrauka iš minėto studento laiško: "Beje pas mus gana šaltas ruduo – dar tik lapkričio vidury, o temperatūra apie 15 C šalčio ir daugiau. Tai bendrabutyje, ypač rytais, truputį šalam. Tiesa sakant, žiema – gražus metų laikas, ir tikrai nenorėčiau Kalėdų be sniego, kaip būna pietiniuose kraštuose.

Su savo organizacija "Jaunoji karta" gruodžio mėnesį organizuojame paramą Mažosios Lietuvos vai-

kams. Renkame lietuvišką literatūrą, drabužius, maistą (dėl Rusijos krizės šių dalykų ten trūksta) Neseniai surengėme ir koncertą, už kurį gautus pinigus taip pat skirsime Karaliaučiaus krašto vaikams. Šis mūsų projektas gan plačiai Lietuvoje nušviestas – ir per spaudą, ir per radiją, ir per televiziją."

Iš šių laiškų aiškėja, kokie rūpesčiai – jų gyvenime. Linkime visiems vyresniesiems sveikatos ir ekonominio pagerėjimo, o jaunimui – geresnių pažymių. Tegu jie ateityje daro viską, kad apvalytų Lietuvą nuo korupcijos ir kitų nusikaltimų.

PASAULIS IR LIETUVA

* **KURDŲ PROTESTAI.** Graikijos ir Kenijos sprendimas perduoti Turkijai politinio prieglobsčio pasiprašiusį kurdų vadovą A. Ocalan išprovokavo masinius kurdų protesto veiksmus Europoje. Vakar įsiveržė į Graikijos bei Kenijos atstovybes įvairiuose Europos miestuose, kurdai ėmė įkaitais diplomatus bei jų šeimos narius, grasino masinėmis savijudybėmis. Turkija laiko A. Ocalan teroristu, kuriam gresia mirties bausmė. Jo šalininkai Pietryčių Turkijoje 14 metų kovoja dėl kurdų autonomijos. (ELTA)

* **ATSISTATYDINIMAS.** Graikijos ministras pirmininkas Costas Simitis vasario 18 d. pranešė, jog atsistatydino trys vyriausybės nariai. Dėl Graikijos vaidmens vadinamojoje A. Ocalan aferoje užsienio reikalų ministro Theodoros Pangalos, vidaus reikalų ministro Alekos Papadopoulos ir viešosios tvarkos ministro Philippos Petsalnikos atsistatydinimo pareikalavo šalies premjeras. Užsienio reikalų ministru paskirtas Jorgos Papandreou. Kurdų sukilėlių vadovo Abdullah Ocalan lėktuvas prieš 2 savaites nusileido Graikijoje, kur pasipildė kuro, o vėliau išskrido į Keniją, kur Ocalan 12 dienų slėpėsi Graikijos ambasadoriaus rezidencijoje. Žinios, jog Ocalan su laikytas ir priverstinai išgabentas į Turkiją, kur jam gresia mirties bausmė, Graikijoje sukėlė pasipiktinimą. (DPA)

* **RAGINIMAI.** Maskvoje įvykusiame Europos Sąjungos ir Rusijos aukščiausio lygio susitikime ES vadovai pareiškė Rusijos prezidentui Borisui Jelcinui, jog ES pasiruošusi stiprinti ryšius su Maskva, tačiau Rusija privalo atverti savo rinkas. Europos Komisijos pirmininkas Jacques Santer ir ES pirmininkaujančios Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder taip pat paragino Rusiją stiprinti ekonomiką. (REUTERS)

* **KAS SAKO NETIESA?** Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas vasario 18 d. žurnalistams Maskvoje pranešė, kad jis tik ką griežtai įspėjo JAV prezidentą Bill Clinton nepanaudoti NATO pajėgų prieš Serbiją, jeigu pastaroji atsisakytų derėtis su Kosovo albanais. Tačiau baltieji rūmai pranešė, kad B. Jelcinas su JAV prezidentu nekalbėjo. (REUTERS, BNS)

* **PROVOKATORIAI.** Latvijos pareigūnų duomenimis, šalyje aktyvėja "Rusijos nacionalinės vienybės" organizacijos, vadovaujamos Aleksandro Barkašovo, veikla. Šios Latvijoje neįregistruotos organizacijos aktyvistai vasario 14 d. surengė nesankcionuotą eitynes Liepojoje. Pasak Latvijos barkašovininkų lyderio Jevgenijaus Osipovo, jų organizacija Latvijoje yra rimta, viešai veikianti jėga, o Lietuvoje ir Estijoje ji kol kas veikia pogrindyje. Latvijos teismas už nesankcionuoto mitingo organizavimą paskyrė baudas šovinistams - barkašovininkams. (BNS, LETA, INTERFAX)

* **LIETUVA TVARKYSIS PATI.** Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius pranešė, kad Lietuvos naftos kompleksą valdys tik Lietuva. Taip jis atsakė į Rusijos kompanijos "Lukoil" prezidento Vagito Alekperovo siūlymą suteikti kompanijai kartu su JAV kompanija "Williams" naftos komplekso operatoriaus teises. (INTERFAX)

* **NEPATIKO.** JAV valstybės sekretorės pavaduotojas Strobe Talbott kategoriškai nesutinka su priekaištais, kad "atvirų durų" į NATO pažadai yra "lygūs nuliui". Taip jis atsiliepė į Lietuvos Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio pareiškimą. Jo nuomone, NATO šalių vadovai Vašingtono susitikime "ras būdų pripažinti pažangą, kurią visose srityse pasiekė šalys kandidatės". Jo nuomone, artimiausiu metu į NATO bus pakviesta tik viena Baltijos valstybė. (LETA, BNS, ELTA)

Neseniai Argentinoje įvykusio Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimo dalyviai.

Čikagos lietuvių naujienos

Edvardas Šulaitis

SVEČIUOSE – Š. MARČIULIONIO MOKYKLOS KREPŠININKAI

I Čikagą kovo pradžioje atvyks Vilniuje veikiančios Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos jaunieji – 1985-aisiais metais gimę krepšininkai, kurie yra dabartiniai tokio amžiaus jaunuolių Lietuvos čempionai. Juos trenuoja buvęs Vilniaus "Statybos" komandos krepšininkas Gediminas Ulys.

Jaunieji Vilniaus krepšininkai (jų bus dvylika) su paldovais, tarp kurių bus ir mokyklos direktorė Zita Mar-

čiulionytė bei administratorė Aldona Nausėdienė, i Čikagą turėtų atvažiuoti kovo 6 d. ir čia išbūti iki kovo 16 dienos. Pavyko surasti rėmėjus, kurie finansuos jaunųjų krepšininkų kelionę per Atlantą, o Čikagoje jų išlaikymu pasirūpins vietos lietuviai. Galimybę atvažiuoti sportininkams suteikė žinomi Čikagos lietuvių veikėjai Indrė ir Donatas Tijūnėliai, o sportine programa rūpinasi krepšininkas Donatas Siliūnas, žaidžiantis "Lituanicos" komandoje.

Š. Marčiulionio krepšinio mokykla buvo įsteigta 1992 metais. Šiuo metu joje mokosi apie 600 vaikų nuo 8 iki

18 metų. Mokykla turi sudariusi šešias įvairaus amžiaus berniukų komandas, kurios ne tik žaidžia Lietuvoje, bet ir keliauja po pasaulį. Jos jau žaidė Australijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Latvijoje, Kanadoje, JAV, Japonijoje ir kitur. Šiemet viena komanda vėl važiuoja rungtyniauti i Australiją. Šarūnas Marčiulionis, buvęs garsusis Lietuvos krepšinio rinktinės ir NBA profesionalų lygos žaidėjas yra šios mokyklos įkūrėjas.

Lietuvos Vyčių šokėjų grupė Mokslo ir pramonės muziejuje Čikagoje.
E. Šulaičio nuotr.

Washington, DC

ŽVELGIANT Į ATEITĮ

Arvydas Barzdukas

Nuo tos dienos, kai lygiai prieš dešimtį metų, vasario 16-ąją, dar sovietų okupuotoje Lietuvoje, Kauno ir Vilniaus miestų aikštėse pirmą kartą spontaniškai susirinko pusė milijono lietuvių, Nepriklausomybės dienos minėjimai išeivijoje įgavo naują prasmę. Susirenkame ne prisiminti tai, ką buvome praradę, bet džiaugtis tuo, ką Lietuva vėl sau iškovojė ir sugrąžino. Taip kalbėjo Lietuvos bendruomenės Vašingtono apylinkės pirmininkas Viktoras Nakas, pradėdamas nepriklausomybės sukakties minėjimą Amerikos sostinėje. Prisimindami praeitį, bet stovėdami prie naujojo šimtmečio slenksčio, šiandien ta proga norime pažvelgti i Lietuvos ateitį. Todėl vietoje įprastinių prakalbų, apylinkės valdyba pakvietė keturis su Lietuvos gyvenimu gerai susipažinusius asmenis, kad jie simpoziumo forma pasidalintų jos ateities vizijomis.

Simpoziumo tema: "Lietuva po dvidešimties metų – XXI amžiuje". Jame kalbėjo: buvęs JAV diplomatas ir pirmosios JAV ambasados Vilniuje patarėjas, dabartinis Jungtinio Baltų komiteto Vašingtone pirmininkas **Algis Rimas**, Lietuvos ambasadoje Vašingtone dirbanti ekonomistė **Dr. Dalia Grybauskaitė**, buvęs JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas Vilniuje **Juozas Gaila** bei Millersville universiteto (Pennsylvania) profesorius, istorikas **Dr. Saulius Sužiedėlis**. Simpoziumui nuotaikingai vadovavo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbų

liudininkas, buvęs jos tuometinio vadovo Vytauto Landsbergio padėjėjas, dabartinės Vašingtono apylinkės valdybos narys **Darius Sužiedėlis**.

Politiko žvilgsnis

Beveik sutartinai visi simpoziumo dalyviai Lietuvos ateitį mato šviesią ir gražią, bet visi sutaria, jog ateinantis dvidešimtmetis iš jos pareikalaus didelių pastangų, išmintingo elgesio ir nenuilstamo, darnaus darbo. **Algis Rimas** teigė, jog Lietuvos saugumui labai svarbus jos įstojimas i NATO. Kad tai būtų pasiekta, Lietuvai reikės greitai ir tiksliai įvykdyti visas jai iškeltas sąlygas. Tai pareikalaus nemažų išlaidų (ypač karinėms pajėgoms išplėsti ir sustiprinti). Reikia ir stipresnių mūsų, išeivijos lietuvių, pastangų. **A. Rimas** ragino atkreipti dėmesį i senatoriaus **R. Durbin** bei atstovo **J. Shimkaus** pasiūlytą rezoliuciją ir skubiai kreiptis i savus Kongreso atstovus, kad šie tą rezoliuciją paremtų.

Vaizdą, kaip Lietuva atrodys po dvidešimties metų, jis nupiešė, perskaitydamas tariamą išeivijos tuometinio laikraščio straipsnelį. (Matyt, jis tikisi, jog bent vienas lietuviškas laikraštis išeivijoje tada dar bus.) Rūpestį kelia tai, kad po dvidešimties metų bus sumažėjęs Lietuvos gyventojų skaičius. Nors jos sienos ir bus sutartimis apsaugotos, vis dar reikės tęsti kovą su vidaus kriminalinėmis jėgomis, tvarkytis su per didele anglų kalbos įtaka ir spręsti jau gerokai senstelėjusios visuomenės socialinius rūpesčius.

LB Vašingtono apylinkės surengto simpoziumo pranešėjai. Iš kairės: **Dr. Saulius Sužiedėlis**, **Juozas Gaila**, **Dr. Dalia Grybauskaitė** ir **Algis J. Rimas**.
B. Čikoto nuotr.

Ekonomika

Kai Lietuva tampa tarpvalstybinių organizacijų nare, apie jos ekonomiką tegalima kalbėti tik tokiaame kontekste, sakė **Dr. Grybauskaitė**. Visi globaliniai pokyčiai, vykstantys trijuose pasaulio ekonomikos blokuose, atsilieps ir Lietuvoje. Be abejo, jai bus lemta likti Europos ekonominame bloke, šiaurės Europos regione. Ten jau dabar daug kas labai sparčiai keičiasi. Pavyzdžiui, vietoje iki šiol turėtos atsiskaitymo sistemos, pagrįstos JAV doleriu, įvedamas naujas, lygiagretus valiutos standartas. **Dr. Grybauskaitės** nuomone, tie pasikeitimai užtruks ilgiau, nei dabartiniuose planuose numatyti treji metai, tačiau jau aišku, kad prekyboje pradės nykti valstybinės sienos ir kitos dabartinės užtvartos. Lietuvai skubiai reikės rasti galimybę įsijungti i tokią ekonomiką ir pasinaudoti jos teikiama lengvatomis. Kad tap-tų visateise Europos Sąjungos nare, Lietuvai reikės atlikti nemažai "namų darbų", suderinti su tos sąjungos reikalavimais savo įstatymus ir pertvarkyti ekonominę struktūrą. Pažanga jau matyti. Tačiau taip pat reikia susitaikyti su mintimi, kad šiame procese neišvengiamai bus prarasta ir dalis valstybinio savitumo. Tačiau norint įsijungti i naujosios Europos sandarą, kai reikės ir paaugti.

Lietuvai svarbu tinkamai išnaudoti turimą geopolitinę padėtį, o tai ligi šiol nelabai sekėsi. Aišku, tas procesas nebus nei lengvas, nei neskusmingas, tačiau permainingas – būtinos, nes, pavyzdžiui, dabartinėje Lietuvos ekonomikoje vyraujanti energetikos sistema pririša mus prie Rytų, o dabartinė žemės ūkio santvarka ne tik nepade-da, bet net trukdo. Po to, kai prieš penkiasdešimtį metų buvome išmesti iš normalių pasaulio prekybinių santykių, reikia rasti galimybę i juos išmintingai ir prasmingai sugrįžti.

Išeivijos vaidmuo ir jos likimas

Sunku ateitį atspėti, sakė **Juozas Gaila**. Tų, kurie karo metu nuo antrą kartą ateinančių rusų bėgdami, savo vaikus išsivežė iš Lietuvos, labai greitai jau nebebus gyvųjų tarpe. Po dvidešimties metų nedaug bus likusių ir jų vaikų. O tarp jų vaikų tik tas kuris dar kalbės lietuviškai. Tiesa, naujųjų išeivių skaičius didėja. Nors ir gėrimės gražia ir gryna dabar iš Lietuvos atvykstančiųjų kalba, galime teigti, kad jų vaikų, pradėję lankyti gyvenamųjų kraštų mokyklas, pradės lietuvių kalbą užmiršti. Niekam nepriekaištaujant, vis tik reikia pripažinti, jog dabar iš Lietuvos išvykstantys daugiausia yra tikri emigrantai,

kurie ieško geresnio materialinio gyvenimo. Tad abejotina, ar jie jungsis i išeivijoje jau įkurtas organizacijas ir ar jas, mirštančias, atgaivins. Net ir studijuoti ar stažuotis užsienin išvykę, jei tik legaliai gali pasilikti, daugiausia ir pasilieka.

Tad iš taip besikeičiančios išeivijos negalima tikėtis nei daug naujų tautinės kūrybos pastangų, nei lietuviškos kultūros išlaikymo. Kultūrinės apraiškos, jei tokios liks, bus įmanomos tik su Lietuvos pagalba. Negalima iš tokios išeivijos laukti ir tvirtesnės paramos Lietuvai ar reikšmingesnio jos įsijungimo i gyvenimą Lietuvoje. Taigi, nors šiuo metu judriausiomis yra tapusios tos grupės ir organizacijos, kurios rūpinasi Lietuvos žmonių šalpa, netrukus gali ateiti diena, kai Lietuvai reikės pradėti finansiskai remti lietuvių užsienio lietuvių tarpe.

Gal toks ateities vaizdas yra per daug pesimistiškas, sakė **J. Gaila**, bet vargu ar už Lietuvos ribų įmanoma sukurti "kitą Lietuvą". Išeivija beveik per stebuklą tiek metų svetur išsilaikė ir net sugebėjo praturtinti lietuviškos kultūros visumą tik todėl, kad lietuviai – karo pabėgėliai nepaliovė ilgėtis savos tėvynės ir nuolat darbavosi, kad Lietuva vėl atgautų laisvę.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Baltimore, MD

"Ažuoliuko" vadovo viešnagė

Neseniai Baltimorės Lietuvių namuose apsilankė žymus svečias – "Ažuoliuko" choro vadovas ir dirigentas Vytautas Miškinis. Jį lydėjo Lietuvos ambasados pirmoji sekretorė Rita Kazragienė su šeima. Kaip tik buvo penktadienio vakaras, todėl svečiai galėjo pasivaikšioti skaniais lietuviškais valgiais Amerikos žemėje.

Vytautas Miškinis atvyko į JAV pagerbti prieš metus (1998 m. sausio 18 d.) Njujorke mirusį "Ažuoliuko" berniukų choro įkūrėją Hermaną Perelšteiną. Jam mirus, per trumpą laiką buvo neįmanoma sutvarkyti dokumentų ir atvažiuoti į laidotuves. Šiemet, padedant Lietuvos Generaliniam konsulatui, kartu su čia gyvenančiais "ąžuoliukais" suruoštas meninis įvykių muziko paminėjimas, į kurį ir buvo pakviestas jo mokinys ir įpėdinis V. Miškinis.

Kompozitoriai nuo viduramžių rašė muziką berniukų chorams, dažniausiai veikusiems prie bažnyčių ir katedrų. Istorija mini, kad pirmasis berniukų choras Lietuvoje buvo įsteigtas dar 1513 metais Vilniuje prie Šv. Jonų bažnyčios. Po nepriklausomybės paskelbimo įvairiose Lietuvos vietose buvo susikūrę gimnazijų chorai.

Hermanas Perelšteinis – 1941 m. tremtinys. Grįžęs iš tremties ir įgijęs muziko išsilavinimą, jis ryžosi organi-

zuoti berniukų chorą. "Ažuoliuko" pradžia – 1959 metai. Tada naujasis choras prisiglaudė Ryšininkų klube. Vėliau šis meno kolektyvas ilgą laiką repetavo Mokytojų namuose. Po kurio laiko panašūs chorai įsisteigė ir kituose didesniuose Lietuvos miestuose. Tačiau "Ažuoliukas" pasiekė didžiausių laimėjimų. Jis išgarsėjo savitu chorinės muzikos atlikimu, sudėtingais kūriniais, kurių kiti chorai neturėjo savo repertuaruose.

Į "Ažuoliuką" priimami berniukai nuo 5-6 metų amžiaus. Jeigu kokia nors nelaimė nepaliečia, jie pasilieka "ąžuoliukais" visą gyvenimą. Dabar aktyvių narių yra apie 450. Yra skirtingos klasės, pritaikytos skirtingo amžiaus grupėms. "Ažuoliukas" turi savo muzikos mokyklą, kurioje vaikai skirstomi į pirmokus, antrookus ir t.t. Kiekvienoje klasėje sudaroma jaunųjų dainininkų grupė – 6-10 choristų. Mokiniai taip pat grupuojami pagal choristų amžių: 6-10 metų, 10-15 ir pan. Be to, yra viena ikimokyklinio amžiaus, viena studentų ir suaugusių grupės. Be vyriausiojo vadovo ir dirigento su įvairioms dainininkų grupėmis dirba 11 chorvedžių. Mokykloje taip pat darbuojasi muzikos mokytojai, kurie moko ne tik solfedžuoti, dainuoti, bet ir groti. "Ažuoliukai" dienomis mokosi bendrojo lavinimo mo-

kyklose ir tik vakarais lanko šią muzikos mokyklą. Pagrindinę choristų grupę – apie 150 dainininkų sudaro penktosios ir vyresniųjų klasių mokiniai. Kartais, ruošdamiesi koncertams, vadovai įtraukia ir jaunesnius dainorėlius. Vytautas Miškinis yra visos organizacijos vadovas ir vyriausias dirigentas.

"Ažuoliukas" dabar yra pats didžiausias choras Lietuvoje. Sekančiais metais jis yra pakviestas atvykti į JAV. Iowa valstijoje birželio 26 – liepos 11 dienomis vyks berniukų chorų festivalis. Be to, "ąžuoliukai" pageidautų aplankyti ir didesnius lietuvių telkinius, jeigu tik sąlygos leistų.

Linkime jiems sėkmės festivalyje ir garsinant Lietuvos vardą pasaulyje.

J. Kardokas

"Ažuoliuko" choro vadovas Vytautas Miškinis Baltimorės lietuvių muziejuje prie paminklėlio, skirto 1991 m. sausio 13 d. žuvusiam auklėtiniui R. Jankauskui. J. Kardoko nuotr.

Susitikimas Baltimorės Lietuvių namuose. Iš kairės: Giedrius Kazragys, Vytautas Miškinis, Rita Kazragienė, Kęstutis Laskauskas ir Jonas Kardokas.

Pasikalbėjimas su pianistu Antanu Smetona

Švęsdami Vasario 16-ąją, pabrėžiame, kad 1918-aisiais Lietuvos Taryba priėmė neįkainojamos vertės dokumentą. Neretai savęs klausiamo, kaip tą dieną jautėsi jos nariai, pasirašydami Nepriklausomybės Aktą. Ant jo mato me ir Antano Smetonos, netrukus tapusio pirmuoju Lietuvos Respublikos Prezidentu, parašą.

Kalbinu žmogų, turintį tą patį vardą ir pavardę – pianistą, klyvlendietį Antaną Smetoną, neseniai atšventusį savo 60-ąjį gimtadienį.

Lietuviškoji visuomenė, vos ištarus šią pavardę, pirmiausia prisimena Prezidentą, ilgiausiai išstovėjusį prie valstybės vairo. Ar jūsų atmintyje yra išlikęs senelio vaizdas?

Kai Prezidentas žuvo, man buvo jau beveik penkeri. Iki šių dienų jį menu kaip gyvą. Girdžiu jo balsą. Ne kartą pagalvoju, kaip kokioje nors sudėtingesnėje situacijoje jis pasielgtų. Mano vaizduotėje

senelis išlieka kaip nepakartojamos išminties ir inteligencijos pavyzdys. Tebestebina jo sugebėjimas numatyti ateitį ir tuo paremtas apdairumas, priimant ypatingos reikšmės sprendimus.

Senelis mokėjo nuostabiai bendrauti su vaikais. Jis niekada nepabrėžė pranašumo, kurį daugelis vyresniųjų dažnai parodo, kalbėdami su mažaisiais. Neišdildomai įsirišė į atmintį mudviejų pasivaikščiojimai Metroparkų takeliais. Jis bendravo tarsi su lygiu sau, visada kalbėdavo labai suprantamai, netgi pagarbiai, atsižvelgdamas į vaikiškojo suvokimo galimybes.

Visų sielų kapinėse prie a. a. adv. Juliaus Smetonos kapo sutikau pagyvenusį vyriškį, kuris pasisakė gerai velionį pažinęs. Papasakoję apie jo principumą, meilę tėvynei, dėmesį lietu-

Pianistas Antanas Smetona

viškai politinei veiklai. Paminėjo, jog buvo ir tokių, kurie jį ižeidinėdavo. Kurios Tėvo brožus jūs pirmiausia išskirtumėte?

Manau, kad Jūsų sutiktas žmogus jį gana tiksliai apibūdino. Tėtis buvo nesitaikstantis su abejingumu tėvynės likimui, visada tikėjo, kad okupacija nebus amžina. Jis buvo, kaip dabar kartais sakoma, radikalių pažiūrų. Iš viso, tėvų pavyzdys man turėjo labai didelę įtaką. Turite žinoti, kad daugelis tos kartos atstovų 90 proc. savo pastan-

gų skyrė Lietuvai ir tik likusius 10 proc. – sau.

Tačiau šia proga, kai sulaukėte jubiliejinio gimtadienio, papasakokite apie savo gyvenimą. Kiek žinau, likimas jūsų nelepino.

Kad nėra ką daug pasakoti. Man nekilo didelių abejonių, renkantis profesiją. Tai nulėmė šeimoje viešpatavusi meilė muzikai, mamos – pianistės ir muzikos mokytojos pavyzdys. Kartais, kalbant su muzikantais, tenka išgirsti, esą jie iš pradžių nenorėjo mokytis groti, kad būtų labai sunku. Man tokių pergyvenimų nėra pasitaikę. Visada norėjau groti. Muzika teikė didelį malonumą.

Suprantama, kad pasiektum aukštą meistriškumą, reikia dirbti. Nedaug rasite čia, Amerikoje, lietuvių, kurie valgo duoną tik iš muzikos. Nėra lengva, nuvargus po

gausybės pamokų, pačiam sėsti prie fortepiono ir ruošti koncertams. Tačiau ir tai yra įmanoma. Turiu pasakyti, kad jau pasiilgau koncertinės veiklos. Laikas ir lietuviškuose telkiniuose pagroti.

Paminėjote koncertinę veiklą. Kokie ryškiausi jos įspūdžiai?

Patys gražiausi prisiminimai liko iš koncertų Lietuvoje dar prieš Kovo 11-ąją ir netrukus po jos: klausytojų pilnos didžiulės salės, gražūs atsiliepimai. Grojau su didžiausiu įkvėpimu. Tiesa, po kurio laiko pradėjo aiškėti, kad daug ką lėmė Atgimimo metų nuotaikos. Žmonės stengėsi pažinti viską, kas siejasi su Lietuvos valstybės istorija. Tačiau tikrų klasikinės muzikos gerbėjų Lietuvoje, žinoma, yra.

Gražaus jubiliejinio gimtadienio proga linkime Jums, Antanai, sėkmės koncertinėje ir pedagoginėje veikloje.

Kalbėjosi Jonas Jasaitis

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

VILNIAUS "LIETUVIŲ NAMAI"

IŠ MANO DIENORAŠČIO

Svetlana Stavickaja
9 klasės moksleivė

Svetlanos močiutė yra tremtinė, 1941 m. ji buvo iš-tremta į Komiją, Syktyvkaro miestą. Kartu buvo ir du sū-nūs. Vienas iš jų – Svetlanos tėvas. Vėliau tėvas sukūrė šeimą ir išvyko gyventi į Soči.

Močiutė visada norėjo grįžti į Lietuvą, tačiau tuo-metinė valdžia to neleido. Teko vykti į Estiją – vis ar-čiaus mylimos žemės. Svet-lana prisimena, kad ją, ne-mokančią kalbėti lietuviškai, močiutė mokė lietuviškų dainelių ir eilėraščių. Ji morėjo, kad vaikaičiai taptų tikrais lietuviais. 1991 m. į Lietuvą atvažiuoja vyresny-sis Svetlanos brolis, o po ke-lių metų ir ji pati. Dabar Svetlana mokosi "Lietuvių namuose", dešimtoje klasė-jė.

Rugsėjo 1., pirmadienis

Ankstyvas rytas. Giedras ir šviesus. Nors jau ruduo, ta-čiau medžių lapai dar žalios spalvos, saulė šviečia skais-čiai, kaip vasarą.

Devintas rugsėjis tiesia man ranką ir veda į mokyklą. Pasiilgau draugų, mokytojų, net mokyklos pastato. Viskas čia taip sava, pažįstama, arti-ma.

Dar gerai prisimenu, kaip su puokšte rankoje įžengiau į pirmąją klasę. Šiandien aš devintokė. Negaliu patikėti, kad taip greit prabėgo laikas. Šie metai ypatingi: laukia eg-zaminai.

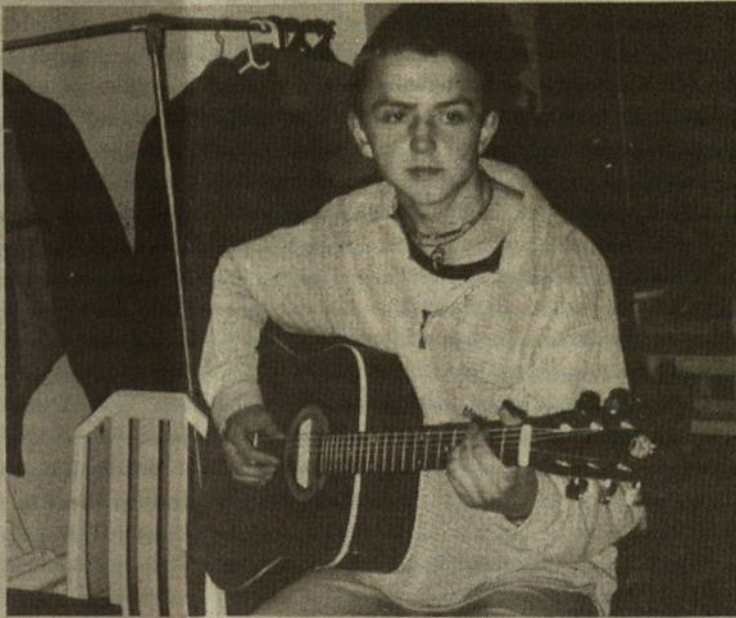
Spalio 1 d., trečiadienis

Šiandien šventėm "Lietu-vių namų" gimtadienį. Per koncertą deklamavau, daina-vau, šokau... Tik šiemet at-vykę mokiniai prisiekė mylė-ti mokyklą, gerbti mokytojus ir draugus.

Rašytojas A. Zurba pa-skelbė rašinių konkurso nu-galėtojus, nuoširdžiai pagyrė mokinius už kiekvieną darbe-lyje pastebėtą "perliuką". Ge-rų žodžių nusipelnė ir mano klasės draugas. Pagalvojau: "Kodėl aš nieko neparašiau?"

Gruodžio 19 d., penktadienis

Šį vakarą visa mokyklos šeimyna susėdom prie balto Kūčių stalo. Jaudinančios akimirkos... Kunigas, moky-tojai, vaikai – visi laužėme ir dalijomės kalėdaičiais, linkė-dami, kad visi troškimai išsi-

Stanislovas Stavickis
Vilniaus vidurinės mokyklos
"Lietuvių namai" 10 klasės moksleivis

AKIMIRKOS

*Rodos, saulė šviečia skaisčiai,
Rodos, viskas tvarkoje,
Bet taip greitai bėga skaičiai
Seno laikrodžio veide.*

*Laike, stok, palauk truputį,
Pasėdėkime kartu.
Noriu su tavim pabūti,
Man geriausias draugas – tu.*

* * *

*Kiek kartų buvo tartas
Tas nuostabiausias vardas?
O, Dieve, ko aš vertas,
Pasauly šiam sutvertas?
Juk viską, viską davė man mama.
Ir neužtektų laiko
Grąžinti skolą vaiko,
Nes ta skola – beribė, amžina...*

* * *

*Mano namas – mažas mažas,
Vienerios tik durys.
O prie slenksčio linksmos, geros
Mano dienos guli.
O viduj tamsu, baugina
Keturiš tik sienos.
Gal ten mano nelaimingos,
Liūdnos, graudžios dienos?
Aš prie namo slenksčio stoviu.
Laikas laukia, žiūri...
Toksai mažas mano namas –
Vienerios tik durys.*

* * *

*Lai žodžiai tyli,
Lai gamta kalbės pati. [siklausyk!]
Kaip žemėn šion ateina tyliai
Pirma pavasario diena.
Išbarsto ašaras-rasas,
Išbarsto spindulius, kad šviestų,
Išsklaido pasakas visas.
Ir Ryto saulė skaisčiai tveskia.
Nereikia žodžių. Tik jausmai
Kalbės vieni. [siklausyk!]
Kaip čiulbesys apgaubia sodžių.
Kalbės žolė, kalbės giria,
Ir vėjas lengvas pakuždės:
– Tylėk, tylėk, gana, gana...*

pildytų. Ant stalų degė žva-
kutės, susirinkusius gaubė
meilės ir gerumo jausmas.

Grįžau labai laiminga. Vis žiūrėjau pro langą į tyliai skrendančias snaiges ir lau-kiau kažkokio stebuklo. Ry-toj išvykstame kalėdinių ato-

stogų.

Sausio 13 d., antradienis

Visa klasė nuėjome į ka-pines tylią malda paminėti žuvusius už Lietuvą. Kapai skendo gėlėse.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage

12

Visas dėmesys buvo nu-kreiptas į išlaidų mažinimą. Aš buvau atsakinga už lai-kinų paslaugų užsakymą bei raštinės reikmenų pirkimą. Bedirbdama greitai įsitikinau, kad pigus popierius užstringa kopijavimo aparatuose, men-kai apmokami laikini darbuo-tojai neateina į darbą, o tie-kimo kompanijos, siūlančios prekes pigiausiomis kaino-mis, dažnai neturi mūsų pa-geidaujamų prekių. Taigi toks "kaštų mažinimas" bran-giai kainavo. "Gauni tai, už ką sumokėjai" – teigiama po-puliariame posakyje. Nesistenkite ieškoti pigiausios prekės. Ieškokite geriausios prekės, kurią išigyti leidžia jūsų kišenė.

Nusprendę, ką planuojate pirkti, išsiaiškinkite, kuri prekė yra geriausios kokybės ir su-derinę tai su savo finansinė-mis galimybėmis (gal verta palaukti, jeigu šiuo metu dar neįstengiate tos prekės nu-pirkti?), privalote žengti se-kantį žingsnį – derėtis dėl pa-lankiausios kainos. Visada prašykite žemiausios kainos už aukščiausios kokybės pre-kę. Daugelis žmonių tai pa-miršta. Jie galvoja, kad čiuzi-nio kaina turi būti 500 dolerių, jeigu toks skaičius įrašy-tas etiketėje. Ne. Galbūt jums pavyks jį nusipirkti už 465 dolerius. Nepaklausk, to nie-kada nesužinosite.

Jeigu jums per 60, galite pasinaudoti daugybe nuolai-dų, taikomų vyresnio am-žiaus žmonėms. Pasiteiraukite dėl šių nuolaidų. Pavyz-džiui, jeigu esate konsultan-tas, namų interjero specialis-tas, tai kilimus, šviestuvus, audinius ir kt. parduodančios parduotuvė noriai suteiks jums nuolaidą, jeigu parody-site savo vizitinę kortelę. Ko-dėl nepaprašius nuolaidos bet kurioje situacijoje?

Derantis dėl žemesnės kainos ar geresnio aptarnavi-mo svarbiausia yra prisiminti, jog negalima sutikti su atsakymu "ne", ištartu žmogaus, kuris pačioje derybų pradžio-jė nesugebėjo pasakyti "taip". Derėkitės su sprendimų ga-lią turinčiu žmogumi. Išmo-

kite būti atkaklūs, tačiau ne agresyvūs. Pasitikėkime savi-mi, bet nebūkite arogantiški. Normalu yra skųstis, jeigu paslauga buvo suteikta nēko-kybiškai ar kaina per aukšta. Pasitikėdami savimi, prašykite daugiau, tikėdamiesi, jog sprendimų teisę turintis as-muo suteiks jums tai, ko pa-geidaujate.

Kaip gauti vairuotojo pažymėjimą ir nusipirkti automobilį

Amerikoje labai sunku gyventi be nuosavo automo-bilio. Visuomeninio transpor-to paslaugos yra labai ribo-tos. Jums būtinai teks nusi-pirkti automobilį. Pirmiausia turėsite gauti vairuotojo pa-žymėjimą, jeigu jo dar netu-rite.

Visuose automobilių transporto administracijos biuruose (Offices of the Mo-tor Vehicles Administration – MVA arba Department of Motor Vehicles – DMV) ne-mokamai gausite patarimų vairuotojams knygelę. Pa-skambinkite telefonu 1-800-555-1212 ir paprašykite, kad pasakytų indeksu 800 prasi-dedantį jūsų valstijos auto-mobilių transporto administ-racijos informacijos numerį. Paskambinkite šiuo numeriu ir pasiteiraukite, kur yra arti-miausias MVA biuras. Jame išsiaiškinkite, ką turite atlikti, kad gautumėte vairuotojo pa-žymėjimą. Gal būt galite lai-kyti egzaminą kita (pavyz-džiui, rusų) kalba, jei ją mo-kate geriau, negu anglų. Me-rilendo valstijoje eismo tai-syklių teorijos egzaminą gali-ma laikyti korėjiečių, ispanų, rusų ir lenkų kalbomis. Išmo-kite eismo taisykles. Netgi turint turistinę vizą, galima gauti vairuotojo pažymėjimą.

Jums teks išklausti trijų valandų kursą apie narkotikų ir alkoholio poveikį vairavi-mui, bus patikrintas jūsų re-gėjimas. Turėsite išlaikyti eismo taisyklių teorijos ir praktinio vairavimo egzami-nus. Nepulkite į neviltį, jei iš pirmo karto neišlaikysite eg-zamino. Bandykite dar kartą. Jūs būtinai išlaikysite.

Puiku. Gavote vairuotojo pažymėjimą, susitaupėte pini-gų ir esate pasiruošę pirkti automobilį. Jeigu nežinote, kokio tiksliai automobilio no-rėte, bus išmintingiausia, jei paieškas pradėsite biblioteko-je. Žurnalų skyriuje susiraski-te "Consumers Reports". Juo-se rasite aptariamus naujus ir naudotus automobilius. Įsidė-mėkite, kad balandžio nume-ryje įvertinama daugybė au-tomobilių markių.

"Dirvai" – iš Vilniaus SU GINKLU IR PLUNKSNA

Alfredas Guščius

Sausio 21 d. Vilniaus Karininkų ramovės parodų salėje buvo atidaryta Juozo Šiaučiulio (1915-1998) dailės kūrinių paroda. Ta proga ir nusprendėme papasakoti apie šį, neseniai mus palikusį kūrėją, patekti kai kurių atidaryme kalbėjusiųjų mintis.

Juozas Šiaučiulis gimė Anykščiuose. Jaunystėje priklausė jaunalietuvių ir šaulių organizacijoms. 1936-1938 metais atliko karinę tarnybą Kaune, karo aviacijos priešlėktuvinėje kuopoje. 1940-41 metais įsijungė į kovą prieš bolševikus Anykščiuose. Okupacijos metais jis buvo Laisvės Kovotojų ir Laisvės Armijos narys.

Artėjant antrajai rusų okupacijai, Juozas Šiaučiulis buvo priverstas pasitraukti į Vakarų. 1947 m. jis persikėlė į Angliją, o 1953-aisiais – į Kanadą. Montrealyje pradėjo gyvai reikštis visuomeninėje Kanados Lietuvių bendruomenės ir Šaulių sąjungos veikloje. Už nuopelnus šauliams bei lietuvybei Juozas Šiaučiulis 1961 m. apdovanotas Šaulių Žvaigždės ordino medaliu, 1966 m. – Šaulių Žvaigždės ordinu. 1988 m. jam įteiktas "The Baltic Veterans League in Canada Medal of Merit", 1996 m. – DLK Gedimino ordino 2-ojo laipsnio medalis.

Juozas Šiaučiulis šalia tiesioginio darbo tarnyboje ir aktyvios visuomeninės veiklos daug laiko skyrė tautodailiui – medžio drožinėjimui,

mozaikai, medžio ir gintaro bei metalo kompozicijoms, architektūriniais-skulptūriniais projektams. Anglijoje, Manchestere, lietuvių kapinėse ir Kanadoje (Mississauga prie Toronto) – šv. Jono lietuvių kapinėse stovi paminklai, pastatyti pagal Juozo Šiaučiulio projektus. Paminklą, skirtą žuvusiems už Lietuvos laisvę, jis troško po metų kitų pamatyti ir Anykščiuose. Tuo reikalu ne kartą tarėsi su Anykščių meru Sauliumi Nefu.

Juozas Šiaučiulis daug pasiekė medžio mozaikoje. Montrealyje surengtoje "Auksinio amžiaus" klubų parodoje jo paveikslas "Dievo Motina" buvo įvertintas antrąja vieta. 1993 m. šis kūrinys buvo pargabentas į Lietuvą ir padovanotas Anykščių šv. Mato bažnyčiai.

Kai 1996 metų vasarą Juozas Šiaučiulis visam laikui sugrįžo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje, Lazdynuose pas dukrą Rimą, greitai tarp lazdyniečių pasklido garsas apie originalius šio žinomo visuomenininko, kario, šaulio kūrinius. Dabar juos galės pamatyti visi norintys.

– Tėvelio paveikslai čia, salėje, nušvito, atsiskleidė. Matyt, jiems reikėjo didesnės erdvės, – kalbėjo susijaudinusi dukra Rima.

– Šiai parodai pradėjome ruošti dar kartu su pačiu autoriumi. Tik gaila, kad jis jos nebeišvydo, – sakė Lietuvos

karių žurnalo "Kardas" vyr. redaktorius Antanas Martionis. Jis prisiminė ir literatūrinę Šiaučiulio veiklą – išpūdingą atsiminimų knygą "Veidu į šiaurę". Velionis buvo sumanęs ir antrąją jos dalį – "Dienos Vakaruose". Jis suspėjo parašyti nemažą pluoštą atsiminimų, kurie, tikriausiai, sudomins ne tik jo bendraminčius ir bendražygius.

Vilniaus apskrities karaliaus Mindaugo šaulių rinktinės vadas, majoras Vytautas Geštautas taikliai apibūdino Juozą Šiaučiulį:

– Tai buvo ypatingas karys: vienoje rankoje – ginklas, kitoje – plunksna ir užrašų knygutė... Mes gerbėme šį vyrą ir didžiavomės juo. Jis buvo mums didelis autoritetas, apgaubtas jo tėvo Motiejaus, senelio Jono, prosenelio Lauryno patriotinės – išsivaduojamosios kovos aureole...

Atidarant parodą, Didžiosios Lietuvos Kunigaištenės Birutės karininkų šeimų draugijos pirmininkė Danutė Urbetienė subtiliai perskaitė Juozo Šiaučiulio eilėraščius iš jo pirmosios knygos "Gimtos žemės sauja", išleistos 1990 m. Montrealyje.

– Vardan garbaus velionio idėjų, kurias jis tvirtino ir ginklu, ir menu, gyvename ir mes, – sakė birutietė.

Gyvendamas Vilniuje, Juozas Šiaučiulis išleido dar vieną poezijos knygą "Beržai – mano broliai". Jos redaktorius, literatūros kritikas, šių eilučių autorius Alfredas Guščius pasidalino mintimis apie kūrybinę draugystę su Juozu Šiaučiuliu, apibūdino jo meninę individualybę.

Visam renginiui gražiai vadovavo ir išraiškingai Juozo Šiaučiulio eilės skaitė "Ramovės" vyriausiais meno vadovas Gaudentas Aukštikalnis. Išpūdingai dainavo šių namų merginų ansamblis, kuriam vadovauja Gabrielė Rastenytė.

Nauja knyga

LIETUVIŲ STUDENTŲ
KORPORACIJA "JŪRA"
LIETUVOS
UNIVERSITETUOSE

Ši didelio formato, kietais viršeliais knyga turi 562 puslapius, 320 nuotraukų, 112 atspaudų. Algirdo Gustaičio redaguotą istorinę knygą išleido Klaipėdos universitetas. Jo adresas: H. Manto 84, Klaipėda LT-5808. Tel. 25 45 53 arba 31 00 19.

Knyga platinama universitetuose ir mokslo įstaigose.
"Dirvos" inf.

Gimiau 1959 m. rugpjūčio 13 d. mažame, ramiam Džukijos kaimelyje. Sulaukusi dešimties metų, įstojau į Vilniaus Čiurlionio meno mokyklą studijuoti dailę. Čia ir prabėgo dalis mano vaikystės bei jaunystės. 1989 m. rudenį su savo šeimynėle pasitraukiau į Vakarų. Po šešių mėnesių kelionės per Austriją ir Italiją, pagaliau atsidūrėme Amerikoje. Mus priglaudė svetingoji Florida. Jau devyneri metai, kai gyvenu St. Peterburgo mieste.

Stacy Lee

ATKLYDAU KLAJŪNĖ PAUKŠTĖ

*Iš rudens miglos vakarės,
kur klevai liepsnoti supas,
debesų kuprotom mariom,
šermenis laukų palikus,
atklydau ieškoti laimės
iš rudens miglos vakarės.*

*Iš žiemos rimties speiguotos,
kur snieguolės baltos sukas,
per gimtų takų sidabrą,
židinį namų užpūtus,
atklydau ieškoti paguodos
iš žiemos rimties speiguotos.*

*Iš gegužės melsvo šilko,
kur sode alyvos kuždas,
kilimais rasoto miško,
nerimą širdies išbarsčius,
atklydau surast sau viltį
iš gegužės melsvo šilko.*

*Iš rugpjūčio žvaigždžių skliauto,
kur legendas laumės kuria,
per rugiagėlių palaukę,
skausmo ašarai išdžiūvus,
atklydau klajūnė paukštė
iš rugpjūčio žvaigždžių skliauto.*

SKULPTORIAUS DIRBTUVĖJE

*Užbūrei tu mane, rūstus vienuoli,
iš nišos apleistos skaičiuojantis metus,
prie rūbo marmurinio klostės prisiglausiu
ir mano gyslomis ramybė nutekės.*

*Tik mokyns esu šioje keistoje dirbtuvėje,
kur arkose nusėdus šimtmečių dvasia,
ir, kai apglėbs mane liūdna šviesa mėnulio,
skubėsiu išpažinti tau savas kaltes.*

*Nesmerki tu manęs, rūstus vienuoli,
kad taip anksti nutolau nuo savos lemties,
sustingęs laikas čia, po arkomis baroko,
ir nemigo naktų rožantinė malda.*

*O man jau metas eit, keliaut į tolius
ir nežinau, kas pasitiks mane,
kas dulkes nuvalys nuo tavo kojų,
šventasis broli, apleistam sode.*

*Ir duš ant grindinio nuvargusios svajonės,
jas dieną naktį mindys svetima minia,
vėl vaško žvakės smilks ant išpuoštų altorių,
o aš tavęs ilgėsiuos tolimame krašte.*

*Užbūrei tu mane, rūstus vienuoli,
iš nišos apleistos skaičiuojantis metus,
prie rūbo marmurinio klostės prisiglausiu
ir mano gyslomis ramybė nutekės.*

Juozas Šiaučiulis skaito savo eilėraščius (fotografuota 1998 m. kovo mėn.)
A. Guščiaus nuotr.

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 6 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kaina pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams – 170 dol.; pusei metų – 90 dol.; ketvirčiui metų – 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su prenumeratoriaus adresu siunčiami "Lietuvos aidas" igalio-tiniui JAV Broniui Juodeliui – 239 Brookside Lane, Wil-lowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Su šviesiomis viltimis

Jau treči metai Valstybės atkūrimo dieną Klyvlendo (*Cleveland, Ohio*) lietuvija švenčia kitaip, negu būdavo įprasta. Atsisakyta gerokai pabodusių, formalių renginio rėmų, keldavusių žiovulį jaunesniesiems. Kasmet taria masi, kaip padaryti, kad ši šventė neprarastų išskilingumo, tačiau taptų patraukli viduriniajai bei jaunesniajai kartai. Dalyvių atsiliepiamai rodo, kad šios pastangos duoda gražių vaisių. Vienai iš reikšmingiausių sukačių skirtas renginys, įvykęs Dievo Motinos parapijos salėje vasario 13-osios vakare, bylojo apie tolimesnį lietuvių išlaikymą, o jame dalyvavę Amerikos politikai ir valdžios atstovai pasisakė už bendradarbiavimą su Lietuva bei jos tarptautinę apsaugą.

Džiaugsmingai sutiktas *August Pust*, kurį pagrįstai vadina senatoriaus *George Voinovich* dešiniąja ranka. Padėkojęs lietuviams už paramą, išrenkant senatorių, A. Pust perdavė jo sveikinimus, perskaitė *Ohio* valstijos gubernatoriaus *Bob Taft* proklamaciją Vasario 16-osios proga ir pranešė, kad Lietuvos valstybės vėliava net penkias dienas plevėsuos virš *Ohio* valstijos Kapitolijaus jos sostinėje – *Columbus* mieste.

Klyvlendo miesto tarybos sveikinimus ir šventei skirtą proklamaciją perskaitė jos narys, geras lietuvių bičiulis *Michael Polensek*. Mero *Mike White* atstovas *Andrew Cox* perskaitė jo proklamaciją. Susirinkusiems buvo pristatyti tautybių atstovai: estų – A. Traks, latvių –

A. Grava, lenkų – Dr. M. Bienia, Jungtinio baltijiečių komiteto skyriaus pirmininkas M. Manteniks.

Šventės programai sklandžiai ir energingai vadovavo jauni LB apylinkės kopirmininkai – dr. Raimundas Šilkaitis ir dr. Dainius Degesys. Išskilingoje tyloje prisiminėme žuvusius už Lietuvos laisvę. JAV ir Lietuvos himnus sugiedojo Rita Balytė ir Rytas Urbaitis, akomponuojant Danai Liaubienei. Visi jie – jaunesnės kartos atstovai.

Po LR Garbės Generalinės konsulės Ingridos Bublienės, vos prieš porą valandų grįžusios iš Lietuvos, žodžio, pasisakė buvęs JAV diplomatas, dabartinis JBANC pirmininkas Algis Rimas. Pateikiamame jo pasisakymo ištrauką:

"[...] Kas prieš 20 metų būtų galėjęs išpranašauti, kad šio šimtmečio pabaigoje Lietuva vėl bus laisva. Jos būklė, pasitinkant šią Vasario 16-ąją, yra geresnė, negu bet kada po išsilaisvinimo. Lietuva laisvai ir teisingai pravedė du Prezidento ir du Seimo rinkimus. Prezidentas V. Adamkus dirba sumaniai, o jo santūrumas imponuoja pasaulio politikams ir spaudai. Jam padeda ne vienas Amerikos lietuvis. Kaip ir visose demokratinėse valstybėse, Lietuvoje pasitaiko susikirtimų ir nesutarimų. Tačiau tai yra normalus procesas.

Dauguma darboviečių – jau privačiose rankose. Vals tybės metinė produkcija viršijo 12 milijardų dolerių, vis auga investicijos. Rusijos ekonominis nuosmūkis kenkia Lietuvai. Tačiau kuo daugiau Lietuva pereina į Vakarus

Vasario 16-osios minėjime. Iš kairės: Dr. Vilija Kerelytė, Algis J. Rimas, LR Gen. Garbės konsulė Ingrida Bublienė, dr. Viktoras Stankus, August Pust, klebonas kun. Gediminas Kijauskas, Michael Polensek, Algis Pautienis, Dr. Ramunė Rimienė, miesto mero atstovas Andrew Cox, Eglė Laniauskienė, dr. Raimundas Šilkaitis. *Rimo Šilkaičio nuotr.*

Europos ekonomikos sferą, tuo labiau mažėja Rusijos poveikis jos ūkiui.

Aišku, problemų netrūksta. Mažėja gimstamumas. Už 20 metų lietuvių skaičius gali nebesiekti 3 mln. Kaip ir visoje Europoje, daugėja pensininkų, vis mažiau jaunimo. Uždarbis priklauso nuo darbo našumo. Jį galima pakelti, pritraukiant naujas investicijas ir imantis reformų. Tenka spręsti rimtas sveikatos apsaugos, gamtos apsaugos, teisės problemas. [...]"

Kalbėtojas aptarė NATO narystės klausimus, nagrinėjo JAV ir Baltijos valstybių chartijos poveikį. Jau pradėjo veikti 15 mln. vertės Baltijos partnerystės fondas. Jo tikslas – skatinti privačią iniciatyvą ir stiprinti demokratiją.

Kalbėdamas apie Amerikos lietuvių veiklą, A. Rimas pažymėjo, kad šalia LB ir ALT dar veikia daugiau kaip 130 įvairių lietuviškų organizacijų. Jų gausa neleidžia sukaupiti pakankamai lėšų savo veiklai ateityje. Būdinga, kad nei latviai, nei estai panašios problemos neturi. Nors jų yra mažiau, tačiau visos organizacijos suburtos į bendruomenes ir turi tik po vieną pagrindinį fondą, leidžiantį tvarkingai ir efektyviai finansuoti visuomeninę bei politinę veiklą. Todėl reikia sudaryti sąlygas lietuviškai veiklai tęsti kitame šimtmeityje.

Siūloma susaukti Amerikos lietuvių kongresą ir aptarti, kaip suderinti visas mūsų pastangas...

Maloniu netikėtumu tapo JAV kongresmeno, "Baltic Caucus" kopirmininko D. Kucinich atvykimas. Aukštasis svečias trumpoje, bet labai dalykiškoje kalboje ne tik perdavė savo kolegų sveikinimus lietuviams, bet ir papasakojo apie paramą Baltijos valstybėms, nuolat stiprinančią jos bičiulių grupę. Sunku išreikšti žodžiais tą išpūdį, kai didžiulėje salėje sustoję visi šventės dalyviai audringai sveikino žymų politiką.

Po orios oficialiosios dalies sekusi meninė programa sužavėjo senus ir jaunus. Mūsų svečiai čikagiečiai – Dr. Vilija Kerelytė ir Algimantas Barniškis užbūrė susirinkusius puikios muzikos akordais. Džiaugėmės ir savaisiais – abiejų "Grandinėlės" tautinių šokių grupių meistriskumu. Jaunesnieji, kuriems vadovauja Renė Motiejūnaitė-Booth, muzikos vadovas R. Biliūnas ir tautinių rūbų administratorė B. Vedegienė, išlaikė "Grandinėlės" tradicinį lygį (palaiko ryšius su A. Sagiene) ir įpynę naujų etnografinių darinių. Neatsiliko ir

vyresnieji, vadovaujami Eglės Laniauskienės.

Programos pabaigą paskelbė ALT pirmininkas A. Pautienis. Valdžios pareigūnams buvo įteiktos lietuviškos knygos. Graži dovana teko *August Pust*. Jam įteiktos įrėmintos sen. G. Voinovich inauguracijos nuotraukos, kurių autorius – dr. V. Stankus. Toliau sekė šventinis pokylis.

Bene maloniausią vakaro staigmeną pateikė vaikai, kurie įžygiavo, mosuodami Lietuvos vėliavėlėmis ir dainuodami "Ilgiausių metų" Lietuvai. Jie pakvietė visus paragauti Gedimino pilies formos torto. Netrukus užgrojo A. Barniško ansamblis, suskambėjo darnūs jo vadovo ir Gitanos Snapkauskaitės, Ligitos Keserauskaitės bei Juozo Mažinto balsai. Iš kitų miestų atvažiavusieji šventės dalyviai negalėjo atsistebėti, kad čia – tiek daug jaunų žmonių, kad vyresnieji ir jauni šoka vienoje salėje, aidint puikiai lietuviškai muzikai.

Gana iškalbingas toks pavyzdys. Keletas vidurinio- sios kartos atstovų prisipažino: "Net nesiruošiau dalyvauti, bet vaikai įkalbėjo".

*Viktoras Stankus
Jonas Jasaitis*

Koncertuoja Algimantas Barniškis ir Vilija Kerelytė. *V. Stankaus nuotr.*

"Grandinėlė" Vasario 16-osios minėjime. *V. Stankaus nuotr.*

Jauniausieji Vasario 16-osios minėjimo dalyviai.

V. Stankaus nuotr.

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

1999 METŲ VARŽYBOS

(Pabaiga. Pradžia - 7 nr.)

• Individualios šachmatų pirmenybės įvyks 1999 m. kovo 6-7 dienomis, Cleveland, Ohio. Vykdo Klyvlendo LSK "Žaibo" šachmatų sekcija. Informuoja Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102. Tel. 216-631-0210; faksas: 216-481-6064.

• Vyrų senjorų krepšinio pirmenybės įvyks kovo 27 ir 28 d. d., Lemonte, IL. Vykdo Čikagos ASK "Lituanica". Informuoja Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Ct., Downers Grove, IL 60515. Tel. 630-435-0619; faksas: 630-435-0621; E-mail: Lituanica@aol.com

• Jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 1 ir 2 d. d., Cleveland, Ohio. Vykdo

– Klyvlendo LSK "Žaibas". Informuoja Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Dr., Mentor, OH 44060. Tel. 440-209-0440; faksas: 216-481-6064. E-mail: vidas_tatarunas@keybank.com.

Papildomai galima kreiptis į Algirdą Bielskų, tel. 216-486-0889.

• Krepšinio pirmenybės įvyks 1999 m. gegužės 14, 15 ir 16 d. d., Detroit, Mich. Vykdo Detroito LSK "Kovas". Informuoja: Viktoras Memėnas Jr.

• Stendinio (Trap) sportinio šaudymo pirmenybės įvyks gegužės 15 d., Hamiltono LMZK "Giedraitis" šaudykloje. Vykdo ŠALFASS

Sportinio šaudymo komitetas. Informuoja Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2. Tel. 905-332-6006; faksas: 905-332-7696.

• Tradicinės kviestinės Klyvlendo LSK "Žaibo" lengvosios atletikos varžybos, vykdomos USATF Lake Erie Assoc. 1999 m. pirmenybių rėmuose, numatomos birželio mėnesį, Cleveland, Ohio. Tikslią datą pranešime vėliau. Kreipkitės į Algirdą Bielskų tel. 216-486-0889.

• Toronto LSK "Jungties" 14-sis 3-Pitch "softbolo" turnyras (sąjungos pirmenybės) įvyks rugpjūčio 28-29 d. d., Wasaga Beach, Ont. Informuoja Rimas Kuliavas, tel.

416-766-2996.

• Golfo pirmenybės vykdo Klyvlendo Lietuvių golfo klubas rugsėjo 4-5 dienomis Cleveland, Ohio. Informuoja Algis Nagevičius, 10200 Ridgewood Dr., # 617-2, Parma, OH 44130, tel. 440-845-8848.

• Šiaurės Amerikos baltijiečių lauko teniso pirmenybės įvyks rugsėjo 4-5 dienomis Columbus, Ohio. Rengia latviai. Informuoja Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS-gos lauko teniso vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3. Tel. 416-225-4385.

• Baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės vykdo Klyvlendo LSK

"Žaibas" rugsėjo 11-12 dienomis, Cleveland, Ohio. Informuoja Algirdas Bielskus tel. 216-486-0889.

• Baltijiečių sportinio šaudymo pirmenybės vykdo estai rugsėjo mėnesį Kanadoje: rugsėjo 11 d. - stendinio (Trap) šaudymo; rugsėjo 18 d. – smulkaus kalibro šautuvų ir rugsėjo 25 d. – pistoleto. Vietovė dar nenustatyta. Informuoja: Kazys Deksnys, ŠALFASS sportinio šaudymo vadovas, tel. 905-332-6006.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos generalinį sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122; tel. 216-486-0889, faksas: 216-481-6064.

ŠALFASS-gos
Centro valdyba

Mūsų parapijose

JURGINĖS PADANGĖJE

Per pastaruosius kelis metus būta sumišimo, kaip priimti Komuniją – atsiklaupus ar stovint. Tą klausimą apsvarstė šv. Jurgio parapijos taryba su klebonu. Dabar visus kviečiame ateiti viduriniu bažnyčios taku ir stovint priimti Komuniją. Grįžtame į suolus šoniniais takais. Tai palengvins apeigas daugeliui senesnių parapijos narių.

Gerardas Juškėnas

Atėjo gavėnios laikas. Vasario 17-ąją – Pelenų dieną pradėjome gavėnią. Pelenų diena ir Didysis penktadienis yra pasninko bei susilaikymo dienos. Bažnyčia apibūdina pasninką, kaip vieną pilną pavalgymą ir du mažesnius užkandimus per dieną. Pasninkas privalomas visiems katalikams nuo 18 iki 59 metų amžiaus. Be Pelenų dienos ir Didžiojo penktadi-

enio, visi kiti gavėnios penktadieniai yra susilaikymo dienos. Bažnyčia susilaikymu vadina mėsos nevalgymą. Susilaikymas privalomas visiems katalikams nuo 14 m. amžiaus. Kunigas gali teikti pavienius atleidimus nuo šių potvarkių. Grupinius atleidimus gali teikti tik vyskupijos įstaiga. Turintieji klausimų apie šiuos potvarkius arba atleidimus, gali kreiptis į kun. J. Bacevičių arba į bet kurį

kitą kunigą.

Vasario 14 d., sekmadienį, į šv. Jurgio parapijos salę po pamaldų daug žmonių sugrįžo į Užgavėnių blynus. Visi skaniai pasivaišino ir pabendravo prieš kavos puodelių. Blynus kepti padėjo ir mūsų parapijos klebonas. Juos taip pat kepė Debra Zedonis, Petras Rekstis ir Virginija Rubinski. Pyragais ir kavute vaišino Dominika Gatautienė ir Nelė Juškėnienė.

Ačiū jiems ir visiems jų talkininkams.

Jurginės bingo lošimai vyksta sėkmingai. Vėl daimės papildomų talkininkų, kurie padėtų juos pravesti.

Kovo 4 d. yra Lietuvos globėjo – šv. Kazimiero diena. Pasimelskime tą dieną, kad šv. Kazimiero užtarimu Lietuvos laisvė truktų ilgiausius metus. Melskimės už dvasinį Lietuvos jaunimo atgimimą.

Ger.J.

Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje SUSITIKIMAS SU RAŠYTOJA

Rita Augienė

Šių metų vasario šeštoji diena šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos antrokiams ir trečiokiams buvo ypatinga. Tą dieną mokykloje svečiavosi rašytoja Aurelija Balašaitienė. Mokinukų akys spindėjo žingeidumu, noru suprasti, kaip kuriamos knygos. Pasak rašytojos, reikia visai nedaug: turėti minčių, širdį ir mokėti rašyti. Ypač svarbu lietuviukams išmokyti

rašyti lietuviškai, todėl mieloji A. Balašaitienė jiems pasakojo seną, gilią prasmę turinčią pasaką apie kalbų mokėjimą. Pati rašytoja kuria ne tik romanus, noveles, bet rašo ir eilėraščius. Vaikučius sužavėjo rašytojos sugebėjimas pavirsti "akmenėliu" eilėraštyje.

Viešnios paskatinti, jie patys netikėtai ėmė eiliuoti. Ir

taip atsirado visų jų bendras eilėraščių apie žiemos prisiminimus:

*Kai matau aš baltą sniegą,
Tai žinau, kad žemė miega.
Nors sulūžo mano rogės,
Jų nepalikau pastogėj.*

*Pastatysim sniego senę,
Jos švarke nėra kišenių.
Ant galvos graži kepurė,
Bet ji rankoj šluotą turi.*

Įvairenybės PLEČIAMAS BOTANIKOS SODAS

"Cleve Botanical Garden" planuoja atlikti darbų už \$37 milijonų. Bus atnaujinti ir išplėsti Botanikos sodo pastatai. Darbus tikimasi užbaigti 2003 metais. Numatoma pastatyti didžiulį šiltnamį, kuris padidins dabartinį 37 tūkst. kvadratinį pėdų plotą dar 45 tūkst. kv. pėdų. Tas šiltnamius bus 70 pėdų aukščio. Jame tilps nuo milžiniš-

ko baobabo – beždžionmedžio (Adansonia digitata) iki mažų, ryškiaspalvių nuodinguųjų varlyčių, kurių gleives Pietų Amerikos indėnai naudoja strėlėms užnuodyti. Tačiau čia jos nebebus nuodingos, nes gaus kitokį maistą.

Botanikos sodo pareigūnai jau yra sutelkę 60% reikalingų lėšų.

(Pabaiga - kitame numeryje)

LIETUVIŲ FONDO PARAMA

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos antrokai ir trečiokai su mokyt. V. Nasvytyte-Klimiene (kairėje) ir rašytoja Aurelija M. Balašaitiene.

"Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos vadovei Vidai Bučmienei Lietuvių fondo paramą – \$500 dol. įteikia šio fondo atstovė Dalia Puškorienė. A. Balašaitienės nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• VASARIO 28 d., Dievo Motinos parapijos salėse – Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, Ohio) lietuvių skautija.

• KOVO 6 d., šeštadienį, – Šiaurės Amerikos lietuvių šachmatų ir stalo teniso žaidynės.

• KOVO 7 d., sekmadienį, 4:00 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje – Virgilijaus Noreikos, Eduardo Kaniavos ir Vladimiro Prudnikovo koncertas. Rengia "Ateities" klubas.

• KOVO 11 d., ketvirtadienį, 2 v. p.p. "Lietuvių sodyboje" – Kovo 11-osios minėjimas. Šv. Mišias aukos Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas S.J. Po Mišių iškilminga vakarienė. "Dirvos" redaktoriaus J. Jasaičio pranešimas "Lietuva – šiandien".

Bus rodoma vaizdajuostė iš Lietuvos dainų ir šokių šventės.

• KOVO 21 d., 11:30 v.r. – "Ateities" klubo narių metinis susirinkimas.

• KOVO 21 d., 12 val. – Lietuvių namų akcininkų metinis susirinkimas.

• KOVO 27-28 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• KOVO 27 ir 29 d. – rinkimų kampanijai. Rengia Klyvlendo moksleivių ateitininkų Maironio kuopa.

• BALANDŽIO 11 d., 11:30 – Atvelykio stalas šv. Jurgio parapijos salėje.

• BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.

• GEGUŽES 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunųjų ateitininkų krep-

šinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽES 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽES 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽES 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube (toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m.) Įvažiavimas iš Euclid gatvės.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Vokietijos" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skautų "Židinys".

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

HELP WANTED

Sales associate in new retail shop official BROWNS and INDIANS merchandise
Call: Gražina Kudukis
(216) 531-3431

"Dieve, duok, kad žiemos šalčius benulydint
Ir besulaukiant pavasario bei Kaziuko skautiškos mugės,
Vėl susikviestume Jon kaimyniškai pasisveikint."

KLYVLENDO LIETUVIŲ SKAUTIJA

nuoširdžiai kviečia visus Klyvlendo (Cleveland, OH) ir apylinkių lietuvius bei jų draugus apsilankyti metinėje

KAZIUKO MUGĖJE.

kuri šiemet ruošiamą vasario 28 dieną 11 val. ryto (tuojau po šv. Mišių)

Dievo Motinos parapijos patalpose.

Turėsite progos pabendrauti su lietuviukais skautais, nusipirkti jų ir vadovų pagamintų dirbinių, kepsnių, tortų, dar šiltų spurgų, sūrių, pasivaikinti Jums paruoštais pietumis ir saldumynais, išbandyti savo laimę loterijoje ir paprasčiausiai su savo tautiečiais bei kaimynais pasišmonėti.

Atsiveskite savo vaikus ir vaikaičius pažaisiti ir pasimokyti kartu su skautais. Skautiškoji mugė – ir vaikų šventė.

Klyvlendo lietuvių skautija

"Jau šitą širdelę papuošiau. Ar galėčiau dar vieną?" - klausia Erikas Raulinaitis. Vilijos Nasvytytės-Klimienės nuotr.

Kovo mėn. 7 d., sekmadienį, 4:00 val. popiet
Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje
trijų pagrindinių Lietuvos Operos ir baleto teatro solistų

KONCERTAS

Virgilijus Noreika – tenoras,
Eduardas Kaniava – baritonas,
Vladimiras Prudnikovas – bosas,
Michael Borowitz – akomponuotojas.

Rengia "Ateities" klubas
Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Bilietai, po \$8, \$12 ir \$15 parduodami sekmadieniais Dievo Motinos parapijos svetainėje arba telefonu pas Mariją Mikonienę (216) 531-2190.

Apsilankymas pas Lietuvos Respublikos Prezidentą. Iš kairės: klyvlendietė visuomenininkė Gražina Kudukienė, Alma Adamkienė, Prezidentas Valdas Adamkus, Liuda Slechticovaitė ir Aleksandra Kudukytė-Slechticova.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

Danutė Januškytė-Tuljak moko sūnų Nikį ir dukrelę Laurą migdolinyiniais spygliais puošti pyragėlius – "ežiukus". Bet Laurai labiau norisi paragauti, negu puošti. *Vilijos Nasvytės-Klimienės nuotr.*

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Vasario 4 d. įvykęs metinis pensininkų susirinkimas išrinko naują valdybą. Jos nariai vasario 18 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis. Lietuvių pensininkų klubo pirminku tapo Henrikas Pikturina, o Adolfas Lūža – vicepirminku ir išdininku. Regina Čiuberkienė tvarkys maisto reikalus, o Nora Čečienė rūpinsis klubo narių apskaita. Valdybos sekretorius – Jonas Kazlauskas, ūkio reikalų vedėjas – Jonas Velička. Valdybos narys taip pat yra ir Jurgis Šenbergas.

Artimiausias mūsų klubo narių suėjimas įvyks kovo 4-ąją – šv. Kazimiero dieną, o sekantis – balandžio 8 d. Abu suėjimai, kaip įprasta, vyks Lietuvių namų viršutinėje salėje. Pradžią – 2:00 v.p.p. Artimiausiame suėjime prisimin-

siminsime ir Kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dieną. Visų laukia gera programa ir skanūs pietūs.

Sveikiname naujus narius: Jadvygą Dautienę, Benediktą Karklių ir Stella Skarnių, Bronę ir Petrą Ežerskius, švenčiančius 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Ponia Agnė Balaišienė Lietuvių pensininkų klubui paaukojo 500 dol. Širdingai dėkojame.

Kovo mėnesį gimtadienį švenčia šie klubo nariai: Vincas Apanius, Eleonora Balandienė, Jadvyga Dautienė, Juozas Kalvaitis, M. Lakačiauskienė, Vytenis Miškinis, Kazys Narbutaitis, Aldona Rydelienė, Jurgis Šenbergas, Bronius Trimakas ir Ona Urban. *Jonas Kazlauskas*

Kviečiame į Kaziuko mugę!

Iš mūsų istorijos. 1996 m. Kaziuko mugę atidaręs jūrų skautininkas Vladas Petukauskas perpjauna vartus į mugę. *Vilijos Nasvytės-Klimienės nuotr.*

"DIRVAI" AUKOJO:

R.Veitas, Milton, MA	65
LSK "Žaibas", Cleve, OH	50
L.Bložė, St. Petersburg, FL	50
P.Gobis, Dearborn Hts., MI	50
P.Petraitis, St. Pete. B., FL	50
A.Varnelis, Dowagiac, MI	50
V.Apeikis, Los Angeles, CA	35
Z.Juškevičienė, Oak L., IL	35
J.Agurkis, Omaha, NE	25
J.Gumbelevičius, Winst. OR	22
A.Roen, Los Angeles, CA	20
S.Sviderskas, St. Pete., FL	20
B.Balčiūnas, Annapolis, MD	15
K.Gogelis, Redford, MI	15
M.Jagutis, Daytona B., FL	15
Dr.F.Jaras, Highland, IN	15
J.Radas, Livonia, MI	15
G.Valiukėnas, Chicago, IL	15
E.Krygeris, Missouri C., TX	10
J.Latvys, Wheaton, IL	10
A.Stankūnas, Santa M., CA	10
V.Barauskas, Glendale, CA	5
Z.Case, Sacramento, CA	5
A.Dirgėla, Oak Lawn, IL	5
V.Jakonis, Canada	5
A.Kazakaitis, S. Boston, MA	5
A.Žebrauskas, Mentor, OH	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

PROTESTO DEMONSTRACIJA

Sausio 22 d. daugiau kaip 100-tūkstantinė minia Vašingtone protestavo prieš 1973 m. JAV Aukščiausiojo Teismo nutarimą "ROE vs WADE" byloje, įteisinant abortus. Demonstrantai reikalavo, kad šis įstatymas būtų panaikintas. Buvo demonstruojama prieš Aukščiausiąjį Teismą, abortų šalininką prezidentą B.Clinton. Jie taip pat dalyvavo Mišiose Vašingtone

katedroje, lankėsi Katalikų universitete, aplankė JAV senatorius bei kongresmenus. Daugelis jų pasakė kalbas, remiančias demonstrantų reikalavimus. Tarp jų buvo ir didelis abortų priešininkas – senatorius iš Ohio Michael DeWine.

Šioje demonstracijoje dalyvavo ir klyvlendietė Beatričė Pautienienė. *B. P.*

Senatorius Michael DeWine tarp demonstracijos prieš abortus dalyvių. Šalia – B. Pautienienė.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

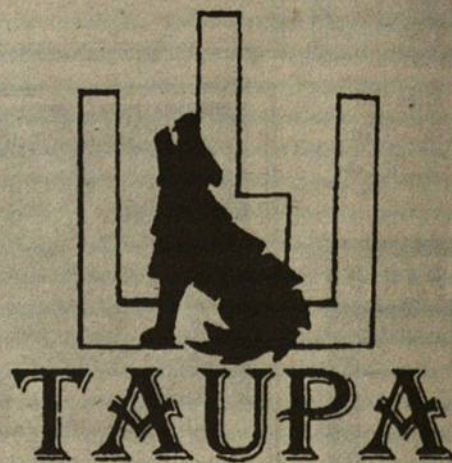
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

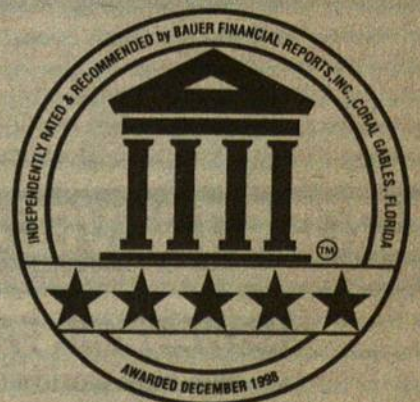
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupotojų sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000